

HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM

Berettyóújfalú település

2016.

Bevezetés

A program háttere

Összhangban az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvénnyel, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelettel és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelettel Berettyóújfalu Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Jelen program a településen feltárt esélyegyenlőségi problémákra reagál, és beavatkozásokat tartalmaz azok kezelésére.

A program felépítése

Az esélyegyenlőségi program *helyzetelemzésből és intézkedési tervből áll.*

A *helyzetelemzés célja* annak megállapítása, hogy a településen élő hátrányos helyzetű társadalmi csoportok a teljes lakossághoz viszonyítva milyen jövedelmi, foglalkoztatási, képzettségi, szociális, lakhatási, területi, egészségügyi mutatókkal rendelkeznek, és ezek alapján település milyen esélyegyenlőségi problémákkal küzd.

A helyzetelemzés alapján *intézkedési tervet* kell készíteni. A helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében a településeknek beavatkozásokat kell tervezniük.

Az esélyegyenlőségi program felülvizsgálata

A helyi esélyegyenlőségi programot öt évre kell tervezni. Időarányos megvalósulását, illetve a helyzetelemzésben feltártak esetleges megváltozását két évente át kell tekinteni, és a helyi esélyegyenlőségi programot felül kell vizsgálni.

A *Türr István Képző és Kutató Intézet* esélyegyenlőségi munkatársai segítették a program elkészülését, valamint részt vesznek az esedékes felülvizsgálatában is.

A program céljai

A program prioritásai (szinergiában a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia *felzárkózási-politikai céljaival*):

- csökkenjen a szegénységben vagy társadalmi kizáródásban élők aránya,
- csökkenjen a hátrányos helyzetű gyermekek társadalmi lemaradása, gyengüljenek a szegénység átörökítésének tendenciái,
- csökkenjenek a hátrányos helyzetű és nem hátrányos helyzetű csoportok közötti társadalmi különbségek.

A program kiterjed:

- az egyenlő bánásmód követelményének érvényesülését segítő intézkedésekre,
- az oktatás és a képzés területén a jogellenes elkülönítés megelőzésére, illetve az azzal szembeni fellépésre, továbbá az egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre,
- a közszolgáltatásokhoz, valamint az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő

esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre,

- olyan intézkedésekre, amelyek csökkentik a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányait, illetve javítják foglalkoztatási esélyeiket.

A megvalósítás során érvényesítendő körülmények a településen:

- a szegregációmentesség;
- a diszkriminációmentesség;
- a társadalmi integráció;
- a minőségi oktatáshoz való hozzáférés biztosítása;
- a megkülönböztetés tilalma;
- az egyenlő bánásmód betartása;
- az emberi méltóság tiszteletben tartása,
- a társadalmi szolidaritás.

Küldetésnyilatkozat

Berettyóújfalu Város Önkormányzata:

- az esélyegyenlőségi politikáját munkáltatói szerepkörben, közvetlen szolgáltatásai során, intézményfenntartói szerepkörében, pályázóként és a közpolitikák alakítójaként érvényesíti;
- az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége során mindent megtesz annak érdekében, hogy az egyes projektek kidolgozásában az érdekelt civil szerveződések is aktív szerepet kapjanak, elősegítve ezzel a település lakosságának ilyen irányú szemléletváltását is;
- elkötelezett az egyenlő esélyek biztosítás iránt: minden lakos számára lehetővé kívánja tenni, hogy megkülönböztetés nélkül dolgozhasson, tanulhasson és élhessen a településen;
- a képviselő-testület és szervei döntésein keresztül is kifejezi elkötelezettségét az esélyegyenlőség területén;
- a jogszabályokban meghatározott, ilyen irányú kötelező feladatok ellátásán túl a társszervekkel, civil szerveződésekkel, egyházzal, önszerveződésekkel, társulásaival, egyesületeivel és alapítványaival együttműködve közösen törekszik érvényre juttatni az esélyegyenlőség eszméjét a társadalmi élet minden területén;
- ösztönözi a hátrányos helyzetű csoportokat és egyéneket, hogy vegyenek részt a helyi közösség életében;
- esélyegyenlőségi politikáját minél szélesebb körben megismerteti a helyi munkáltatókkal, munkavállalókkal, a helyi polgárokkal és a partner szervezetekkel.

A település bemutatása

Berettyóújfalu a bihari régió természetes központja, Hajdú-Bihar megye ötödik legnépesebb városa. Az Alföld keleti részének közepén helyezkedik el a Berettyó folyó partján, Debrecentől valamint, Nagyváradtól is kb. 35 km-re. A településen halad keresztül a MÁV 101. számú Püspökladány-Biharkeresztes vasútvonala, amely egyben Románia felé irányuló nemzetközi tranzitvonal.

A település lakosainak száma 2012-ben 15291 fő volt (TeIR). A lakosság szám az országban tapasztalathoz hasonlóan, folyamatosan csökkenő trendet mutat.

A város a Sárrét északi szélén terül el. A terület az alföldi medence egyik legmélyebb pontjára süllyedt tipikus része. A szabályozott Berettyó és a Keleti-főcsatorna lehetőséget ad az öntözésre. A domborzat síkvidéki, ártéri terület.

Berettyóújfalu a XVII. században több évtizedig élvezte a hajdúvárosnak kijáró kiváltságokat. A trianoni döntést követően 1950-ig "Csonka-Bihar" székhelye volt. Városi rangját 1979-ben kapta ismét vissza.

Vonzáskörzete ma is nagy, fontos gazdasági és kulturális centrum. A város vonzáskörzetében a települések koncentráltan helyezkednek el, többnyire falusi, részben városi jellegű települések. Iskolái magas száma miatt Berettyóújfalu igazi diákváros, területi kórháza pedig jelentős egészségügyi központ. Jelentős műemléke a herpályi Csonkatorony, s kuriózum az 1817-ben újjáépített református templom orgonája, amelyen egykor Liszt Ferenc is játszott.

Az ipari fejlődés a városban a II. világháború után indult meg, de a település továbbra is elsősorban mezőgazdasági profilú mezőváros maradt. Napjainkra jelentősebb szerepet kapott a gazdasági életben a mezőgazdaságra épülő kereskedelmi és feldolgozó tevékenység. A város ipari parkkal rendelkezik.

Ma Berettyóújfalu Hajdú-Bihar megye egyik jelentős települése, mely megfelelő társadalmi, gazdasági adottságokkal rendelkezik. Helyzetéből és adottságaiból következően, fejlesztése, fejlődése megfelelő háttérrel rendelkezik.

A település életében jelentős szereppel bírnak a különböző civil szerveződések, ezekből is kiemelkednek a sportszervezetek, illetve a hagyományörző szervezetek. Több érdekvédelmi civil szervezet is működik a településen, melyekkel az esélyegyenlőségi programban megfogalmazott célok megvalósítása kapcsán az önkormányzat szoros együttműködést kíván létrehozni.

Lakónépesség száma az év végén

	lakónépesség
2007 (fő)	15.490 fő
2008 (fő)	15.427 fő
Lakónépesség számának változása (%)	99,59 %
2009 (fő)	15.407fő
Lakónépesség számának változása (%)	99,87 %
2010 (fő)	15.317fő
Lakónépesség számának változása (%)	99,41 %
2011 (fő)	15.160fő
Lakónépesség számának változása (%)	98,97 %
2012 (fő)	15.291fő
Lakónépesség számának változása (%)	100,86 %
2013 (fő)	15.291fő
Lakónépesség számának változása (%)	99,576%
2014 (fő)	15.139fő
Lakónépesség számának változása (%)	99,00%
2015 (fő)	14.955fő
Lakónépesség számának változása (%)	98,78%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A település bemutatásához szorosan kapcsolódik néhány jellemző adat, mint például a lakónépesség száma. A fenti táblázat alapján jól látható, hogy a vizsgált időszakban gyakorlatilag folyamatosan csökkent a település lakosságának száma. Ezt részben az elvándorlások, részben az öregedő társadalomszerkezetre utal, mely gyakori jelenség a hasonló méretű településeken.

Állandó népesség

állandó népesség száma	2013	2015
Összesen	15.439fő	15.082
nő	7.957fő 52%	7.773fő 52%
férfi	7.482fő 48%	7.309fő 48%
0-2 évesek	373fő 2,4%	362fő 2,4%
0-14 éves nők	992fő 6,4%	959fő 6,4%
0-14 éves férfiak	1.049fő 6,79%	1.029fő 6,8%
15-17 éves nők	247fő 1,59%	196fő 1,25%
15-17 éves férfiak	257fő 1,66%	189fő 1,25%
18-54 éves nők	4.011fő 25,97%	3.814fő 25,28%
18-59 éves férfiak	4.743fő 30,72%	4.532fő 30,04%
60-64 éves nők	556fő 3,6%	641fő 4,25%
60-64 éves férfiak	508fő 3,27%	543fő 3,6%
65 év feletti nők	1.446fő 9,36%	1.527fő 10,12%
65 év feletti férfiak	925fő 5,99%	1.016fő 6,73%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A népesség kor-összetételének változását vizsgálva megállapítható, hogy a népességszerkezet elöregedő, az öregedési index 116-128 % között mozog az utóbbi négy évben. Ez a számadat arra hívja fel a figyelmet, hogy a városban az idősödő korosztály problémáira célszerű nagyobb hangsúlyt fektetni – ami önmagában nem kérdőjelezhető meg -, azonban azt a tényt figyelembe véve, hogy Berettyóújfalu iskolaváros, nem lehet figyelmen kívül hagyni az itt tanuló diákok magas számát sem. A város öt általános iskolája a környező kisebb települések gyermekei vonatkozásában is ellátja az oktatási feladatokat, valamint középiskolái a bihari térség fiataljainak biztosít középiskolai továbbtanulási lehetőséget. Emiatt a fiatalok, gyermekek helyzete, életminősége fontos szempont a város jelenében és jövőjében.

Öregedési index

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2001	2.856	2.580	110,6
2008	2.303	2.146	107,3
2009	2.361	2.131	110,7
2010	2.367	2.093	113,09
2011	2.371	2.041	116,16
2012	n.a.	n.a.	n.a.
2013	2.423	2.029	119,41
2014	2.476	2.002	123,67
2015	2.543	1.988	127,91

Forrás: TEIR, KSH- T-STAR

A település öregedési indexe a 65 év feletti állandó lakosok valamint a 0-14 éves korú állandó lakosok arányát mutatja. A település lakosság száma csökken, az arányok azonban eltolódnak. A lakónépesség csökkenő számán belül az idősek száma az utóbbi években folyamatosan nő, a gyermekek száma azonban folyamatosan csökken. Ez alapján mindenképp azt a következtetést kell levonnia a település vezetésének, hogy nagy hangsúlyt kell fektetni mind az idősödő társadalom igényeinek kielégítésére, mind a gyermekvállalási kedvet növelő intézkedésekre.

Belföldi vándorlások

	állandó jellegű odavándorlás	elvándorlás	egyenleg
2008	255	302	-47
2009	265	243	22
2010	227	258	-31
2011	230	282	-52
2012	165	238	-73
2013	178	235	-57

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR,

A belföldi vándorlások (oda és elvándorlás) eredménye a településen negatív, ez azt jelenti, hogy a település lakosságának létszáma folyamatosan csökken, ami a munkalehetőségek csökkenésével magyarázható.

Természetes szaporodás

	Élve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás (fő)
2008	135	203	-68
2009	138	194	-56
2010	123	193	-70
2011	108	210	-102
2012	139	174	-35
2013	107	192	-85

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A lakosságszám változása a természetes szaporodás függvényében is jól látható: az élve születések száma a településen erősen csökkenő tendenciát mutat, míg a halálozások száma a 2008 és 2013 közötti időszakban nagyjából változatlan.

Helyzetelemzés

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Magyarország Alaptörvénye XV. cikk

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. Törvény

321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet A helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról

Az emberi erőforrások minisztere 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelete a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól

31/2007. (II. 28.) Korm. rendelet a területfejlesztéssel és a területrendezéssel kapcsolatos információs rendszerről és a kötelező adatközlés szabályairól

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

3/2015. (II.27) rendelet a pénzbeli és természetbeni szociális ellátásokról

27/2015. (XII. 27) rendelet a lakáshoz jutók helyi támogatásáról

153/2013. (VI. 26.) önkormányzati határozat Berettyóújfalu város 2013-2018. évekre vonatkozó Helyi Esélyegyenlőségi Programjának elfogadásáról

384/2007. (XII. 20.) sz. határozat Berettyóújfalu Város Önkormányzata Képviselő-testülete a 165/2007. (VI. 14.) számú határozatával elfogadott Berettyóújfalu Város 2007-2011-ig

szóló Közoktatási Feladatellátási, Intézményhálózat – Működési és Fejlesztési Tervét az OKM által kijelölt szakértő jóváhagyásával Közoktatási Esélyegyenlőségi Programmal egészítette ki.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal:

- 38/2015. (III.26.) sz. határozat Berettyóújfalu város Önkormányzatának 2015-2018. évekre szóló gazdasági programja
- 67/2005(III.1) Berettyóújfalu Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciója
- 196/2006 (V.25), 384/2007(XII.20) sz. határozat Berettyóújfalu Város Esélyegyenlőségi Programja
- 165/2007 (VI.14), 57/2009 (III.26)sz. határozat Berettyóújfalu Város Közoktatási, Feladatellátási, Intézményhálózat-működtetési és Fejlesztési terve, 2007-2011
- 56/2009 (III. 26) sz. határozat Berettyóújfalu Kistérség Közoktatási Terve 2008-2013
- 221/2008 (V.08), 278/2008 (VI.12) sz. határozat Integrált Városfejlesztési Stratégia Berettyóújfalu
- 33/2004 (XII.03) sz. rendelet Helyi építési szabályzat és szabályozási terv
- 294/2004 (VI.30) Berettyóújfalu Településszerkezeti Terv
- 384/2007 (XII. 20) sz. határozat Berettyóújfalu Város Közoktatási Esélyegyenlőségi Program

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A településen Roma Nemzetiségi Önkormányzat működik.

A Bihari Szociális Szolgáltató Központ egyik szakmai egységeként működő Családsegítő Szolgálat feladata a családok körében fellépő működési zavarok, szociális és mentális feszültségek okainak feltárása, segítő gondozó szolgálat megteremtése, valamint a területspecifikus problémák preventív lehetőségeinek előmozdítása. Szervezési, gondozási feladatokat látnak el, és ellátásokat közvetítenek. Nyitott intézményként működnek a családokat, egyéneket érintő szükségletek fókuszában.

A Gyermekjóléti Szolgálat, mint másik szakmai egység feladata összetett segítő tevékenység, amely arra irányul, hogy az adott társadalom gyermek- és ifjúsági korúnak tekintett népessége kielégíthesse az élete fenntartásához és társadalmi érvényesüléséhez nélkülözhetetlen szükségleteit. Olyan szervezett beavatkozási módokat (intézményeket, foglalkozásokat, módszereket) sorolunk ide, amelyek ezeket a szükségletkielégítő funkciókat a családon belül vagy azon kívül segítik, támogatják, zavar esetén korrigálják, helyreállítják vagy ezek eredménytelensége esetén átveszik. A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerült gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység.

Altalános gyermekvédelem: a gyermekvédelem hatáskörébe – tágabb értelemben – lényegében beletartozik a gyermek születésétől felnőtté válásig minden, ami az ő érdekében

vele és körülötte, a családban, az óvodában, az iskolában, a munkahelyen, a társadalom bármely területén történik. A városban több érdekvédelmi civil szervezet (Mozgáskorlátozottak Hajdú-Bihar megyei Egyesületének Berettyóújfalui Csoportja, Vakok és Gyengénlátók Egyesülete, Magyar Vöröskereszt, stb) dolgozik azon, hogy a szegénységben élő, fogyatékkal élők, vagy a nők esélyegyenlőségét biztosítsák, melyeket az önkormányzat lehetőségeihez mértén támogat.

Az Igazgyöngy Alapítvány az egyik legfontosabb esélyegyenlőségi érdekszervezet, melynek oktatási és esélyteremtő munkáját a humán és a gyermekközpontúság jellemzi. Az alapítvány például pályázati úton 2008. november 1. és 2009. október 31. között Berettyóújfalu kistérségében Esélyegyenlőségi Szakmai Műhelyet működtetett, amely lehetőséget adott az érdeklődőknek a témában történő egyeztetésekre, ismeretbővítésre, tanácskozásra.

Az Önkormányzat folyamatosan figyelemmel kíséri és kihasználja az Európai Unió pályázatok lehetőségeit, több olyan sikeres pályázati program valósult meg, melynek célcsoportjai a különféle hátrányokkal élő helyi társadalmi csoportok. Jelenleg az „Összefogás a jövőért” elnevezésű (TÁMOP-5.1.3.) program zajlik Berettyóújfalu mellett 5 településen, melynek célja a területi, társadalmi hátrányokból adódó szegénység mélyülésének, újratermelődésének, területi terjedésének mérséklése, a mélyszegénységben élők társadalmi integrációjának előmozdítása az akcióterületen. Elérését a helyi közösségi kapcsolatok fejlesztésével, a közszolgáltatások helyi szükségletekhez való igazításával, a települések és lakosságuk bekapcsolásával a kistérségi fejlesztési folyamatokba tervezzük.

ÁROP-1.A.3-2014-2014-0079 jelű „Közösen az esélyegyenlőség fejlesztése érdekében – a Berettyóújfalui járás területén” című pályázatunk 2015-ben valósult meg, célja a Berettyóújfalui járáshoz tartozó települések, helyi szereplők közötti területi együttműködések kialakítása és megerősítése a társadalmi felzárkózást elősegítő és a helyi esélyegyenlőségi programok végrehajtásához kapcsolódó koordinációs tevékenység megvalósításával.

A Berettyóújfalui kistérségben valósult meg a TÁMOP-5.2.3-A-12/1-2012-0006 azonosító számú,

„Esélyt a bihari gyermekeknek” című projekt is.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adatahiányok kimutatása.

Becsült adatok állnak rendelkezésre a város roma lakosságának számáról, ebből következően ezt az esélyegyenlőségi csoportot érintő minden rész- adatra vonatkozóan csak becslésekre tudunk hivatkozni.

Szintén nagyon hiányos adatokkal rendelkezünk a fogyatékkal élők, illetve a megváltozott munkaképességűek számára, helyzetükre vonatkozóan is. Utóbbiak esetében az érdekvédelmi szervezetekre támaszkodunk, azonban okkal vélelmezhetjük, hogy jóval többen élnek a városban hasonló problémákkal küzdő, szervezetekhez nem csatlakozott sorstársaik is.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység („a szegénység fiatal arca”: a szegények mintegy 30%-a 0–17 éves korosztályhoz tartozik), valamint a falusi lakóközösség (a szegények több mint fele községekben él).

Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

Berettyóújfaluban a jövedelmi viszonyok a foglalkoztatottság és a kereseti lehetőségek alapján nem kedvezőek. A térség településeihez képest Berettyóújfalu adottságai valamivel jobbak, azonban a mutatók az országos átlaghoz képest sokkal alacsonyabbak. A munkanélküliségi ráta országos 7 % alatti mutatójához képest a berettyóújfalusi térségben 11 %-ot meghaladó. Bár az adófizetők aránya (39%) alig marad el az országos aránytól (42 %), az egy főre jutó belföldi jövedelem nem éri el az 500 E Ft-ot az országos 800 E Ft-tal szemben. Ebben többek között a gazdaság gyengébb teljesítőképessége, a képzetlenebb munkaerő nagyobb súlya játszik szerepet.

Az alacsony jövedelem mutatója az is, hogy a 2009-ben bevezetett adósságkezelési szolgáltatást egyre több család vette igénybe közüzemi számla hátralékaik kiegyenlítésére, a lakosság arányaihoz mérten sok család jogosult szociális rászorultsága alapján lakásfenntartási költségeinek kifizetéséhez támogatásra, melyet a következő táblázat részletesen szemléltet:

Lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesülők

	lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma	adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma
2008	1309	0
2009	1559	0
2010	1025	49
2011	1843	105
2012	1239	108
2013	1003	74
2014	878	51

Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

Berettyóújfaluban a nyilvántartott álláskeresők száma magas, 2013-ban az aktív korú lakónépesség 8,2 %-a. Ezen az arányon belül is nagyon magas, 50 %-ot meghaladó azoknak a száma, akik tartósan 180 napnál régebben munkanélküliek.

A munkanélküliek és a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek száma és aránya nemenként

	nyilvántartott/regisztrált munkanélküli összesen			180 napnál régebben regisztrált munkanélküli					
	fő			fő			%		
	nő	férfi	összesen	nő	férfi	összesen	Nő	férfi	összesen
2008	436	580	1016	231	243	474	52,9	41,8	46,6
2009	503	699	1202	258	383	641	51,2	54,7	53,3
2010	189	675	1164	315	365	680	64,4	54,0	58,4
2011	579	650	1229	306	336	642	52,8	51,6	52,0
2012	558	607	1165	335	299	634	60,0	49,2	54,4
2013	366	430	796	225	245	470	61,4	56,9	59,0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázat rámutat arra, hogy 2008-és 2013 között csökken ugyan a lakónépességen belül a nyilvántartott/ regisztrált munkanélküliek száma, azonban még mindig magas.

A regisztrált munkanélküliek életkor szerinti vizsgálata arra mutat, hogy elhelyezkedés szempontjából a pályakezdő 21-25 év közötti korosztály helyzete a legnehezebb. Esetükben legmagasabb a regisztrált munkanélküliek száma és aránya (az elmúlt években 14 és 13,2 % közötti), ezért ennek a korosztálynak a munkatapasztalat szerzési lehetősége kiemelt figyelmet kíván. A munkanélküliek számának nemenkénti összehasonlítása alapján a nők nincsenek hátrányos helyzetben a férfiakhoz képest, arányaiban kevesebb nő keres munkát, mint férfi. 2009 óta folyamatosan 50 % fölötti azonban a regisztrált munkanélküliek között a 180 napnál régebben (tartósan) munkanélküliek száma, ami a jövőre nézve átgondolt foglalkoztatási/közfoglalkoztatási programot igényel.

Regisztrált munkanélküliek száma korcsoport szerint

		2008	2009	2010	2011	2012	2013
nyilvántartott álláskeresők száma összesen	fő	1016	1202	1164	1229	1165	796
20 éves és fiatalabb	fő	48	50	48	39	35	27
	%	4,7	4,1	4,1	3,1	3,0	3,4
21-25 év	fő	173	199	194	205	163	105
	%	17	16,5	16,6	16,6	14,0	13,2
26-30 év	fő	163	170	165	160	144	95
	%	16	14,1	14,1	13	12,3	11,9
31-35 év	fő	128	178	155	158	158	92

	%	12,5	14,8	133,3	12,8	13,5	9,4
36-40 év	fő	119	144	140	143	137	99
	%	11,7	11,9	12,0	11,6	11,7	10,1
41-45 év	fő	107	123	133	143	132	89
	%	10,5	10,2	11,4	11,6	11,3	11,2
46-50 év	fő	121	125	114	139	125	83
	%	11,9	10,3	9,7	11,3	10,7	10,4
51-55 év	fő	102	153	138	149	154	109
	%	10	12,7	11,8	12,1	13,2	13,7
56-60 év	fő	54	82	72	91	110	97
	%	5,3	6,8	6,1	7,4	9,4	12,2
61 év felett	fő	1	2	5	2	10	9
	%	0,09	0,1	0,4	0,1	0,8	1,1

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

A város és a környező települések munkavállalási lehetőségeiben a regisztrált munkanélküliek esélyét tovább rontja, hogy számuknak közel 30 %-a legfeljebb 8 általános végzettséggel rendelkezik, míg 2,5 -3%-nak pedig 8 általános iskolai végzettsége sincs. A szakképzettséggel rendelkezők nagy részének esetében a szakmai tudás elavult. Az alacsony foglalkoztatási ráta és a magas munkanélküliségi mutató ok-okozati összefüggései egyidejűleg keresendők a munka-erőpiacról kiszorultak iskolai végzettség, szakképzettség szerinti összetételében, valamint a kedvezőtlen gazdasági és társadalmi környezetben. A munkáltatói igények és a munkaerő kínálat közötti ellentmondás, hogy az a 25-30 éves korosztály keresett a munkaerő-piacon, aki már munkagyakorlással rendelkezik. A munkaerőpiacon azonban a fenti korosztály nem felel meg a munkáltatói igényeknek. A 30 év feletti korosztály rendelkezik ugyan az elvárt munkagyakorlással, de sokszor a technikai fejlődés következtében a szakmai tudás már elavult.

Foglalkoztatási szempontból ez az ország egyik leghátrányosabb helyzetű térsége. Az alacsony foglalkoztatási ráta és a magas munkanélküliségi mutató ok-okozati összefüggései egyidejűleg keresendők a munkaerő-piacról kiszorultak iskolai végzettség és szakképzettség szerinti összetételében, valamint a kedvezőtlen társadalmi és gazdasági környezetben. Berettyóújfaluban a nyilvántartott álláskeresők száma magas, 2013-ben az aktív korú lakónépesség 8,2 %-a. Ezen az arányon belül is nagyon magas, 50 %-ot meghaladó azoknak a száma, akik tartósan 180 napnál régebben munkanélküliek.

Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

Év	nyilvántartott álláskeresők száma összesen	A nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint	
		8 általánosanál alacsonyabb végzettség	8 általános végzettség
	Fő	fő	fő
2008	1016	26	260

2009	1202	38	322
2010	1164	40	333
2011	1229	32	333
2012	1165	36	340
2013	796	28	238

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

c) közfoglalkoztatás

Az önkormányzati közfoglalkoztatás a település-üzemeltetés kommunális és környezetvédelmi feladatainak ellátásában, valamint az önkormányzatok és intézményeik ügyviteli és kisegítő feladatainak széles skáláján adott lehetőséget munkavégzésre.

A közfoglalkoztatás lehetővé teszi, hogy a már hosszabb ideje munkanélküli állásukra váró munkavégzés során, ha csak átmenetileg is, de javítani tudják saját és közvetlen környezetük életkörülményeit. A foglalkoztatás csökkenti a munkanélküliséget, biztosítja a képzettségnek és a képességeknek megfelelő foglalkoztatást, a munkanélküli személyek számára esélyt ad a munkaerőpiacra történő reintegrációra. A hátrányos helyzetben lévők bekerülnek a munka világába, rendszerességhez szoknak, megtanulják, hogyan kell felelősségteljesen elvégezni a rájuk bízott munkát. Az elvégzett tevékenységek gazdasági, foglalkoztatási és társadalmi-szociális szempontból is eredményeket realizálnak, melyek az önkormányzatok önerejéből nem működhetnének.

Megnevezés	2009-2010		2011.		2012	2013	2014	2015
	Közhasznú munka	Közcélmunka	Rövid időtartamú közfogl.	Hosszabb időt.közfogl.	Közfoglalkoztatás	Közfoglalkoztatás	Közfoglalkoztatás	Közfoglalkoztatás
Foglalkoztatottak sz. összesen:	10	645	473	169	247	482	861	494
Ebből: férfi	1	359	235	128	153	269	450	287
Ebből: nő	9	286	238	41	94	214	411	207

Összesen nből isk. végz.sze rint:								
8.ált. vagy az alatti	2	480	322	107	200	268	500	350
Szadm.k épző, szakisko la	0	39	47	16	0	0	150	100
középsk ola	6	120	102	42	47	200	200	42
Felsőfok ú iskola	1	6	2	4	0	14	14	2

Forrás: Önkormányzat

Az adatsor alapján megállapítható, hogy a közfoglalkoztatás lehetőségei szűkülnek, illetve megjelenik a rövid időtartamú közfoglalkoztatás lehetősége. A közfoglalkoztatáson belül magas az alacsony iskolai végzettségűek aránya, aminek magyarázata, hogy az összlétszám 70 %-a kommunális területen (településtudáság, közterület karbantartás) dolgozott, illetve a magasabb végzettségű vagy szakmával rendelkezők könnyebben elhelyezkednek a szabad munkaerő-piacon. A rövid időtartamú közfoglalkoztatás révén egy éven belül több tartósan munkanélküli személy foglalkoztatására van mód, megelőzve, hogy az emberek nagy számban, reménytelenül eltávolodjanak a munka világától. Éppen ezért, a közfoglalkoztatás tervezése során kiemelt figyelmet kell, hogy kapjanak a pályakezdők és tartósan munkanélküliek.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

Berettyóújfalu adottságai közlekedési szempontból rendkívül jónak mondhatók. A város a 42-es és 47-es főútvonalak kereszteződésében fekszik, a Hajdú Volán városunkban lévő autóbusz pályaudvaráról távolsági buszközlekedés biztosított, illetve a Püspökladány-Biharkeresztes vasútvonalon is lehetőség nyílik a vasúton kedvezőbben megközelíthető települések elérésére (főként Budapest irányába).

Berettyóújfalu és a Bihari Önkormányzatok Többcélú Kistérségi Társulása (BÖTKT) 2007. óta több közmunka-pályázatban volt sikeres. Ezek többségében az akcióterület mindegyik települése részt vett, A programok időtartama 3 és 7 hónap közé tehető.

A programok tartalma:

- a településeknek nagy gondot okozó csapadékvíz károk enyhítése az átereszek rendbetételével, karbantartásával, az esetlegesen jelentkező belvíz elvezetése

- járdák, utak, útpadkák felújításával a balesetveszély csökkentése
- közterületek gondozása a kulturált, higiénikus környezet kialakításáért, a települések arculatának javításáért
- házi segítségnyújtásban való részvétel, a szociális háló ellátotti körének bővítéséve érdekében.

További, több száz munkanélküli elhelyezkedését segítő közmunka programot biztosított a kistérségben az elmúlt években Nyírerdő Zrt. és a Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság.

A program tartalma: turistautak, tanösvények karbantartása; akácok, nyárasok nyesése; vágástakarítás és szemétyűjtés; közjóléti eszközök felújítása, általános erdőművelési feladatok ellátása.

A közmunkások jelentős számban vettek részt erdőművelő-, motorfűrész vagy kiegészítő képzésen, amelyeken az erdőgazdálkodásban hasznosítható ismereteket, végzettséget szereztek.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

A településen jelenleg kifejezetten a fiatalok foglalkoztatását, munkaerőpiacra való átmenetét megkönnyítő program nem fut.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

Az önkormányzat önálló pályázatokkal, partnerség vállalással minden olyan európai uniós projekt megvalósításában részt vesz, amely a foglalkoztathatóság javítását, a munkaerő-piaci integrációt segíti. Jelenleg ilyen résztartalommal bír az „Összefogás a jövőért” című (TÁMOP-5.1.3.) projekt a helyi önkormányzat megvalósításában, illetve partnerség a CSAT Egyesület „Hátrányos Helyzetű Rétegek Munkaerőpiaci Csatlakozásáért” elnevezésű (TÁMOP-5.5.2-11/1), a Türr István Képző és Kutató Intézet „A leghátrányosabb helyzetű csoportok munkaerő-piaci esélyeinek növelése érdekében motiváló képzések és támogató szolgáltatások, elnevezésű (TÁMOP-5.3.8-B) pályázat nyertes projektjében.

Városunkban több akkreditált képző intézmény biztosít uniós pályázatok keretében kompetencia-fejlesztő illetve szakmai képzéseket a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Berettyóújfalui Járási Hivatala I. Munkaügyi Kirendeltsége mellett, mint a Bihari Népiskola, a BEROKT Bt., CSAT Egyesület.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

A településen legnagyobb foglalkoztató az önkormányzat. A foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosultak magas arányát az alacsony iskolai végzettség a rossz munkaerő-piaci pozíció, a munkalehetőségek hiánya, és még jelenleg is tartó szűkülése jellemzi. A foglalkoztatási problémák kezelése érdekében a város aktívan részt vesz a munkaügyi központ által kiírásra kerülő közhasznú pályázatokon és együttműködik a BÖTKT-val a közmunka pályázatokon való részvétel érdekében. A közfoglalkoztatás szervezésre az önkormányzat nagy hangsúlyt fordít. A központi költségvetésben közcélú foglalkoztatásra

meghatározott keretösszeget teljes mértékben felhasználja. Ez 2009-ben Berettyóújfaluban 408 fő foglalkoztatását tette lehetővé átlagosan havonta. 2010-ben a korábbi évekhez képest a közfoglalkoztatottság nagymértékben növekedett, 498 fő foglalkoztatására volt lehetőség. A költségvetési keretek kitágulása, a felajánlható munkakörök bősége ebben az időben lehetővé tette a jogosultak megközelítőleg 40 %-ának a foglalkoztatását az év során. A közcélú foglalkoztatás a település üzemeltetés kommunális és környezetvédelmi feladatainak ellátásában, valamint az önkormányzat és intézményeik ügyviteli és kiegészítő feladatainak széles skáláján adott és jelenleg szűkebb keretek között, de ma is lehetőséget ad a munkavégzésre.

A közfoglalkoztatottak létszámán belül a romák foglalkoztatásának arányát 30-33%-ra lehet becsülni.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Hátrányos megkülönböztetésre vonatkozó bejelentés nem érkezett a település területéről, ilyen kérdésben az Egyenlő Bánásmód Hatóságnál eljárás nem indult.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

Városunkban a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényben, valamint a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényben a helyi önkormányzatok részére kötelezően előírt valamennyi pénzbeli és természetbeni ellátási forma biztosított. A rászorult családok egyidejűleg több ellátási formában és támogatásban is részesülnek. A fenti törvények alapján évente átlagosan 1000-1500 család lakásfenntartási támogatásban, 700 fő részesül aktív korúak ellátásában,

A gyermeket nevelő családok terheit 1000 fölötti számú gyermek ingyenes tankönyvvvel való ellátása, ingyenes vagy kedvezményes étkeztetés segíti.

2013. óta a közigazgatási hatáskörök a szociális ellátások tekintetében is megváltoztak, a közgyógyellátás, ápolási díj, időskorúak járadéka, majd 2015. március 1-től az aktív korúak ellátása a járási hivatal hatáskörébe került. Az önkormányzat lehetőségeit az ellátások tekintetében a szociális törvény leszűkítette: megszűnt az adósságcsökkentési támogatás, lakásfenntartási támogatás, méltányossági közgyógyellátás lehetősége. Az önkormányzat saját költségvetésében meghatározott pénzügyi előirányzatból települési támogatással segíthet a rászorulókon. Az időskorú lakosok terheit 70 év felett a hulladékszállítási díjkedvezményvel csökkentjük, 270-300 fő esetében.

Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek száma

	nyilvántartott száma	álláskereső álláskeresősi jogosultak	járadékra %
	fő	fő	%
2008	1016	177	17,4
2009	1152	936	81,2
2010	1200	794	66,1
2011	1242	573	46,1
2012	1257	374	29,75
2013	1165	505	43,34

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A fenti táblázat adatai az álláskeresési járadékokra jogosultak számának csökkenése ellenére nem azt jelenti, hogy sokaknak sikerült a munkaerőpiacon elhelyezkedni. A nyilvántartott álláskeresők száma ugyanis nem csökkent, sőt kismértékben növekedett. A számok és arányok változásának oka a regisztrált munkanélküliek ellátás szerinti átrendeződése. A legnagyobb foglalkoztató a városban továbbra is az önkormányzat, minden évben nagy számú munkavállalót érintő közfoglalkoztatás zajlik. Ennek mértéke a közfoglalkoztatási pályázati lehetőségektől függ. A közfoglalkoztatás megszűnésével az aktív korú álláskeresők visszakerülnek az állami ellátás rendszerébe (álláskeresési járadék, foglalkoztatást helyettesítő támogatás...)

Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

	rendszeres szociális segélyben részesülők		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresési támogatás)		Azoknak a száma, akik 30 nap munkaviszonyt nem tudtak igazolni és az FHT jogosultságtól elesett
	fő	15-64 évesek %-ában	fő	munkanélküliek %-ában	
2008	673	5,87	-	-	n.a.
2009	632	6,13	411	34,0	n.a.
2010	64	0,56	488	41,9	n.a.
2011	99	0,87	585	47,5	n.a.
2012	68	0,63	704	56,0	41
2013	59	0,53	691		
2014	80	0,74	872		
2015	28	0,27	961		6

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal, Helyi adatgyűjtés

A munkanélküliséghez kapcsolódó adatok tükrében látható, hogy az aktív korú népességben belül a nyilvántartott álláskeresők aránya kis ingadozást mutat, de lényegében nem változik. A nyilvántartott álláskeresők csökkenő hányada jogosult álláskeresési járadékokra (81-ről 30 %-ra csökkent), és közülük kerül ki a hivataltól aktív korú ellátásban részesülők (rendszeres szociális segélyezettek, foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők) évente átlagosan 800-100 fő csoportja (35-55 %). Ez alapján az álláskeresők 65-85 %-a részesülhet támogatásban. A fennmaradó hányad esetében magyarázat lehet az

ellátatlanságra, hogy egy családban egy személy részesülhet FHT-ban akkor is, ha mindkét felnőtt munkanélküli, továbbá az az ellátás megszüntetésével járó következmény, amely az egy év alatt 30 napos munkavégzési kötelezettségének valamilyen oknál fogva eleget tenni nem tudó FHT-ban részesülőt sújtja. Esetükben nyújthat segítséget az ilyen helyzet elkerülésére a rövid tartamú közfoglalkoztatás illetve az önkéntes munkavégzés lehetőségeiről minél szélesebb körben történő tájékoztatás.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

a) bérlakás-állomány

Berettyóújfalu Város Önkormányzata 81 bérlakással rendelkezik, melyek kezelésével a Herpály- Team Kft-t bízta meg. A lakások 78 %-a szociális bérlakás, melyek komfortos, félkomfortos és komfort nélküli kategóriába tartoznak. A szociális típusú bérlakások sorház jellegűek, közülük kettő (a Béke utcai és a Kossuth utcai teljesen a roma kisebbség által bérelt, ezek a területek szegregátum-szerű tulajdonságokkal rendelkeznek. A bérlakások kisebb hányada a város különböző lakótelepein elszórtan található komfortos és összkomfortos lakás, melyek költséghelyű bérlakásként működnek.

b) szociális lakhatás

A városban nagy igény merül fel szociális alapon bérelhető, olcsó rezsijű lakások iránt. A szociális bérlakás kiutalására várók száma évek óta magas. Emiatt az önkormányzat szociális bérlakások építését tervezi a közeljövőben.

Lakásállomány

db	összes lakásállomány		bérlakás állomány		szociális lakásállomány	
		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2008	6308	252	81	23	63	0
2009	6326	252	81	23	63	0
2010	6334	253	81	23-25	63	0
2011	6338	256	81	23-25	63	0
2012	6455	253	81	23-25	63	0

2013	6462	n.a.	81	23-25	63	0
2014	n.a.	n.a.	81	23-25	63	0
2015.	n.a.	n.a.	89	25	82	

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok
ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító (komfort nélküli)lakások száma-
BECSÜLT ADATOK

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

A fenti problémából adódóan az utóbbi években egyre inkább jellemzővé válik, hogy családok lakhatási gondjaikat zártkertekben, korábban jobb esetben hétvégi háznak, rosszabb esetben szerszamos vagy más tárolóhelyiségnek szánt építményekben oldják meg (Sárostó-kert, Kenderes dűlő). Az utóbbi években az építési jogszabályok változása miatt kisebb alapterületű építmények engedély nélküli építési lehetősége teret nyitott ilyen épületek nagyobb számban – kifejezetten bérbeadási célú – megépítésére. Ez magában hordozza a telepek kialakulásának veszélyét (Vágó-kert).

e) lakhatást segítő támogatások

A nehéz anyagi helyzetben élő, alacsony jövedelmű családok, személyek lakhatását több támogatási forma segíti. A helyi rendelet alapján van lehetőség lakhatási támogatás igénylésére, mely rászorultságtól függő ellátás. A támogatottak egy éven át havi 3.500.- Ft összegű – közüzemi szolgáltatók részére átutalt – támogatást kapnak. Kifejezetten az idős, 70 életév feletti személyek lakásfenntartási gondján enyhít a hulladékszállítási díjkedvezmény, melynél az ellátottak körének növelése a cél. Az igénylők száma megközelíti a háromszázat, esetükben a hulladékszállítás teljes költségét átvállalja az önkormányzat. Elsősorban a fiatalabb korosztályt érinti az első lakáshoz jutást segítő támogatási forma, mely vásárlás esetén 100 ezer, építkezés esetén 300 ezer forint támogatást nyújt a rászorultaknak, illetve nem piaci értékesítésű (legfeljebb 300.000.-Ft értékű) építési telek vevőjének kijelölésével a lakást építeni szándékozóknek nyújt segítséget.

Lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesülők

	lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma	adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma
2008	1309	0
2009	1559	0
2010	1025	49
2011	1843	105
2012	1239	108
2013	1003	74
2014	878	51

Forrás: TeIR, KSH Tstar, helyi adatgyűjtés

f) eladósodottság

Az önkormányzat 2009-ben rendeletével szabályozta és bevezette a városban az

adósságkezelési szolgáltatást. A település lakosság száma alapján ez nem tartozik az önkormányzat által kötelezően ellátandó feladatok közé. A helyi lakosság jövedelmi viszonyai, az utóbbi évek romló foglalkoztatási és kereseti lehetőségei azonban indokoltá tették az önkormányzat számára, hogy minden lehetőséget kihasználva segítse az itt élőket lakhatási lehetőségeik és az alapvető közszolgáltatásokhoz való hozzáférésük megőrzésében. A lakosok megismerve ezt az adósságrendezésben igazán hatékony támogatási formát, az utóbbi 8 két évben már több mint száz család vette igénybe a segítségnyújtás ezen formáját. Az önkormányzat Kiútkereső elnevezésű 18 hónapon át tartó Európai Unió programja a támogatási formát kiegészítve olyan tanácsadásokkal, foglalkozásokkal, programokkal egészítette ki ezt a támogatást, amely segítséget nyújtott ésszerű gazdálkodással, jövedelemszerzési képességek erősítésével és lehetőségek felkutatásával megelőzni az adósságcsapdába kerülést, illetve segítette az abból való kikerülést. 2012-ben energia számlahátralékok kiegyenlítéséhez a HÉRA Alapítványhoz is sikeresen pályázott az önkormányzat. Az adósságcsökkentési támogatás nyújtásának lehetősége törvényi változás miatt 2015. március 1-től megszűnt.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A település külterületén nem jellemző az életvitelszerűen külterületre való kiköltözés vagy a lakóházak számának növekedése. A külterületeken elhelyezkedő lakások leginkább a mezőgazdasági családi vállalkozások állattartó telepei vonatkozásában merül fel, ahol tulajdonos gazdálkodó maga gondoskodik a megfelelő lakhatási feltételek kialakításáról. Az utóbbi évek tendenciája, hogy az alacsony jövedelmű, önerőből lakáshelyzetét megoldani képtelen személyek, családok a város peremén elhelyezkedő zártkerti részekben hétvégi házakat bérelnék, vagy azokban szíveségi használóként élnek. Ezek a területeken a közművesítettség hiányos, vagy nincsen (vezetékes gáz, ivóvíz, csatorna). Ezek a területek a város peremén helyezkednek el, közutak, kerékpárutak közelségében, így közlekedési szempontból az ott élők számára nagy hátrányt nem jelentenek.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

a) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

A KSH térképe két szegregátumot jelöl. Ugyanakkor a település szociális szolgáltatói és szakemberei szerint Berettyóújfaluban a szociális válsághelyzetek fokozott, teleszerű és tömeges jelenléte nem igazolt. A helyzet megnyugtató tisztázása érdekében a Völgyköznek és Tóhátnak nevezett területek egy – egy utcája, valamint a hat kisebb feketével jelzett körzet veszélyeztetett lakói vonatkozásában az önkormányzat még 2008-ban antiszegregációs intézkedési tervet dolgozott ki.

Mutató megnevezése	Berettyóújfalu összesen	Szegregátum_1.	Szegregátum_2.
		(Vásártér - Csalogány u. - Nefelejcs u. - Rózsa u. - Béke	

		u. - Földesi u.)	
Lakónépesség száma	16 116	121	70
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	27,2	64,6	64,0
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	47,0	64,6	74,0
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	18,2	53,2	50,0

Forrás: berettyóújfalui tükör -készült a 2001. évi népszámlálás alapján-.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

A városban az egészségügyi ellátás minden szintje, teljes körű egészségügyi ellátás biztosított. Az alapellátást 6 felnőtt és 3 gyermek körzetben működő házi orvos a nap 24 óráját lefedő orvosi ügyeleti rendszerrel biztosítja. A járó betegellátás 18 szakrendeléssel és gondozóval, 5 fog szakorvossal, a fekvő betegellátás pedig 18 kórházi osztállyal a Gróf Tisza István Kórház és Rendelőintézet által nem csak a városban élők, hanem a bihari térség minden lakója számára biztosítja a magas színvonalú egészségügyi szakellátást.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A Közintézmények Szolgáltató Irodája (KÖSZI) látja el Berettyóújfalu iskoláiban és óvodáiban a gyermekétkeztetést. Ehhez a feladatellátáshoz két főzőkonyhát, egy befejező konyhát és intézményenként (melegítő-tálaló) konyhát üzemeltet. Ezen a módon a gyermekek számára az oktatási intézményben van lehetőség az ebédelésre. Ez alól az Eötvös József Szakképző Iskola kivétel, ahol a tanulók az 50 méterre lévő II. Rákóczi Ferenc Általános Iskolába járnak át ebédelni. Az alapanyagok és étrend kialakítása során messzemenőig figyelembe veszik a gyermekek életkori sajátosságaiból eredő igényeket, szükségleteket a bölcsődés kortól a középiskolás korig. Az intézmény - ellenőrzések tapasztalataival alátámasztott módon -- törekszik változatos étrendet kialakítani, és az ételek készítéséhez az egészséges táplálkozás szempontjainak megfelelő alapanyagokat felhasználni.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Berettyóújfaluban a különböző sportágak iránt rajongók számára több irányú lehetőség

adódik a szabadidő aktív eltöltésére. A sportolási lehetőségek tárgyi-technikai feltételeit a városi sportcsarnok, a városi strand és uszoda, futballpálya, teniszpálya, műfüves pálya, extrém-sport pálya, évről-évre növekvő hosszúságú kerékpárutak biztosítják. A városban működő sportegyesületek a mozgás számtalan területén kínálnak lehetőséget: úszás, férfi-női futball, karate, ökölvívás, kézilabda, hagyományőrző harcművészetek, természetjárás. Az alap és középfokú közoktatási intézmények Európai Unió pályázat útján épített vagy felújított tornatermekben, sportpályákon teszik lehetővé a tanulók sportolását, biztosítva ezáltal a gyermekek részére az azonos esélyű hozzáférést.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A városban több szociális szolgáltató biztosít ellátásokat az itt élő, elsősorban idős korú lakosság számára.

A Bihari Önkormányzatok Többcélú Kistérségi Társulásának fenntartásában Bihari Szociális Szolgáltató Központ alap- és nappali ellátás keretében házi segítségnyújtást és étkeztetést biztosít, valamint Idősek Klubját működtet.

Magyar Pütkösdi Egyház Országos Cigánymisszió: hencidai telephellyel házi segítségnyújtást és étkeztetést biztosít.

Berettyóújfalui Értelmi fogyatékosok és Pszichiátriai Betegek Otthona KFT. (BERÉPO) két telephelyén bentlakásos otthont működtet. Mátyás utcai telephelyén értelmi fogyatékosok és pszichiátriai betegek, Árpád utcai telephelyén időskorúak teljes körű bentlakásos ellátásáról gondoskodnak. Az időskorúak otthonában 10 férőhelyen idősek átmeneti elhelyezésére van lehetőség.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Nincs információ hátrányos megkülönböztetésről. Az EBH eljárást nem indított.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

A város önkormányzata minden évben kiírja a Bursa Hungarica felsőoktatási pályázatot, mellyel évente 150-200 hátrányos helyzetű, felsőoktatásban tanuló számára nyújt támogatást.

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás nyújtásával 250-300 gyermek iskolakezdését, tanszerutalvánnyal segíti az önkormányzat, mely utalványok helyi papír írószertboltokban válthatók be a rendeltetési célnak megfelelően.

A fiatal, szociálisan rászoruló családalapítók első lakáshoz jutását 100-300 ezer forintig terjedő kamatmentes kölcsön vagy vissza nem térítendő támogatás formájában segíti az önkormányzat.

Az idős, 70 év fölötti életkorú lakosok esetében jövedelemtől függően, 80 év feletti életkor esetében alanyi jogon vállalja át az önkormányzat a hulladékszállítás teljes díját.

a. A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A roma nemzetiségi önkormányzat a város hátrányos helyzetűek támogatása érdekében zajló programjaiban partnerséget vállal, segítségükre, aktív közreműködésükre támaszkodni lehet a kliensek toborzásában, kiválasztásában, a programok megvalósításában

b. Kulcsproblémák összegzése

Kulcsproblémák	Jellemző-e a településre?	Igényel-e beavatkozást?
Van-e az önkormányzatnál/ társulásnál <i>esélyegyenlőségi</i> feladatokra kijelölt, és ezen a területen képzett <i>munkatárs</i> ?	igen	nem
A település <i>szociális szolgáltatásszervezési koncepciójában</i> tervezett-e a romák/mélyszegénységben élők esélyegyenlőségét elősegítő konkrét intézkedéseket?	igen	igen
A TELEPÜLÉS TERÜLETÉN FENNÁLL-E LAKHATÁSI SZEGREGÁCIÓ?	nem	nem
Az önkormányzat rendszeresen gyűjt-e és értékeli-e adatokat arra vonatkozóan, hogy az általa működtetett <i>közszolgáltatásokhoz való hozzáférés</i> mennyire biztosított a településen élő hátrányos helyzetű emberek számára, illetve, hogy a gyakorlatban mennyire veszik igénybe ezeket a szolgáltatásokat?	nem	igen
Szerepet vállal-e az önkormányzat az <i>egészségvédelemmel kapcsolatos ismeretek</i> terjesztésében, a helyi társadalom egészségudatos attitűdjének formálásában?	Igen	nem

c. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Célcsoport	Következtetések		
	Beazonosított problémák	Fejlesztési lehetőségek meghatározása	Kapcsolódó intézkedés címe
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Adatgyűjtés hiánya a közszolgáltatásokhoz való hozzáférésről, azok igénybevételeiről a hátrányos helyzetű csoportok körében	Helyi esélyegyenlőségi információs, adatgyűjtő és adatelemző munkacsoport működtetése	Romákra, hátrányos helyzetűekre vonatkozó adatgyűjtés

Lakáshelyzet megoldatlansága a hátrányos helyzetű családoknál	Önkormányzati (szociális) bérlakások építése	Bérlakás-építési program
Mélyszegénységben élő és roma családok társadalmi leszakadása	Társadalmi felzárkóztató fejlesztések, foglalkozások, programok szervezése, közösségi terek kialakítása	Hátrányos helyzetű családok integrációja
Alacsony képzettség, elavult szakmák	Képzési lehetőségek kihasználása szakma-szerzésre, másod szakma-szerzésre	Piacképes szakképzettség megszerzése
Rossz egészségi állapot	Ingyenes szűrővizsgálatok szervezése	Egészségmegőrzés prevencióval
Felnőtt orvosi rendelő korszerűtlensége	A felnőtt orvosi rendelő felújítása, korszerűsítése	Egészségügyi ellátás korszerűsítése
Hatályos szolgáltatásszervezési koncepció hiánya	Szolgáltatásszervezési koncepció elkészítése	Szociális szolgáltatások iránti igények, szolgáltatási kötelezettségek összhangjának megteremtése

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői

A város három általános iskolája (két tagiskolájával) a környező kisebb települések gyermekei vonatkozásában is ellátja az oktatási feladatokat, valamint két középiskolája (egy tagiskolával) a bihari térség fiataljainak biztosít középiskolai továbbtanulási lehetőséget. Emiatt a fiatalok, gyermekek helyzete, életminősége fontos szempont a város jelenében és jövőjében.

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

A 18 év alatti gyermekek közül 2012-ben 236 szerepelt a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nyilvántartásában (9,2 %). 2015-ben ez a szám 165 fő (6,7 %)

A gyermekek számához viszonyítva magas és folyamatosan növekvő tendenciát mutat a veszélyeztetett gyermekek aránya (2008-tól 2014-ig 6%-ról 9,4 %-ra nőtt).

Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

	18 év alattiak száma a népességben	Védelembe vett 18 év alattiak száma	Megszüntetett esetek száma a 18 év alatti védelembe vettek közül	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2008	2783	14	8	185
2009	2737	10	5	210
2010	2737	9	6	272
2011	2545	18	13	275
2012	2608	90	114	251
2013	2560	29		165
2014	2483	75		229
2015	2427	21		

Forrás: TeIR, KSH Tstar, helyi adatgyűjtés

Az összes veszélyeztetettként nyilvántartott gyermek között több mint egy harmaduk tankötelezettség elmulasztása miatt is veszélyeztetett! Nagyon fontos feladat ezért az ifjúság körében (ezzel együtt a család irányába is) az iskolába járás szükségességének tudatosítása, mivel ez az alacsony végzettség, szakma hiánya később munkaerő-piaci esélyeiket rontja, a jelenlegi helyzetben – a hiányzások mértékétől függően - az iskoláztatási támogatás folyósításának felfüggesztésével pedig az egyébként is nehéz körülményez között élő családok megélhetése még inkább veszélybe kerül.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Kiegészítő gyermekvédelmi támogatásban részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesítettek száma
2008	968	25	3	1	184
2009	1026	29	3	1	234
2010	1125	29	3	1	263
2011	1066	21	3	1	299
2012	998*	27	3	1	262
2013	955	56	0	0	296
2014	835	33	0	0	289
2015	748	31	0	0	286

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Az utóbbi öt év adatait tekintve városunkban a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek száma csökkenő tendenciát mutat, de még mindig magasabb, mint a 18 év alatti gyermekek 30 %-a. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményvel járó jogosultságok alapján a Berettyóújfaluban élő és tanuló gyermekek 100 %-ban veszik

igénybe az ingyenes tankönyv ellátást, de jóval kevesebben az ingyenes vagy kedvezményes gyermekétkeztetést. A statisztikai számok ennél jóval nagyobb mértéke a környező településekről egyre nagyobb számban városunk alap- és középfokú oktatási intézményeiben tanulmányokat folytató gyermekek számát tükrözik.

A jogosultság megállapításának időpontja jogokat keletkeztet, annak késedelmes igénylése miatt a családok jelentős anyagi hátrányt szenvednek (ingyenes tankönyv biztosítása, étkezési díjkedvezmény igénylése, pénzbeli támogatásra jogosultság), ezért fontos a szülők figyelmét ennek jelentőségére, fontosságára időről-időre felhívni az iskolában, gyermekjóléti szolgálatnál, a hivatalban.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

Minden évben az iskolakezdés előtt rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesülnek a rászoruló, gyermekeket nevelő családok (260-300 család), melynek formája tanszer utalvány.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

A kedvezményes iskolai étkeztetés igénybevételi esetei az általános iskolák felső tagozataiban és a középfokú oktatási intézményekben elmaradnak a jogosultsággal rendelkezők számától, ha ezeket a számokat az ingyenes tankönyv ellátásra jogosultak számával vetjük össze. A jövőben fontos célkitűzéssé kell tenni ennek az aránynak a javítását, tekintettel arra, hogy az anyagi szempontból nehéz helyzetben élő családok gyermekei számára ezen a módon garantált a rendszeres, életkori igényeiknek megfelelő, egészséges, meleg étellel való ellátásuk. A korábbi években a gyermekek nyári szociális étkeztetésének biztosítására az önkormányzat sikeresen pályázott és minden felmerülő igényt ki tudtunk elégíteni. 2015.-től kezdődően a szünidőkben kötelező a gyermekétkeztetés megszervezése, biztosítása. Mivel azonban az igénybevétel önkéntes, így az iskolák és szolgáltatók együttműködése szükséges ahhoz, hogy a rászoruló gyermekek számára az étkeztetés biztosított legyen.

Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma, aránya

	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda, bölcsöde	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2008	143	351	240	2466	0	292
2009	173	426	502	1826	48	472
2010	171	515	355	2250	58	400

2011	188	586	331	2271	45	0
2012	161	629	286	1962	51	0
2013	164 14	509	259	648	36	0
2014	154 5	454	250	794	27	396
2015	330 42	443	205	774	30	329

2015-ben ingyenesen étkezett 6 fő középiskolás

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

Berettyóújfaluban ismereteink szerint jelentős számban nem élnek jelentős számban külföldi állampolgárságú családok, illetve gyermekek. Ennek a kérdésnek a relevanciája a magyar állampolgárság megszerzésének megkönnyítésével szinte elveszett. A nem magyar állampolgárságú, de európai unió államának magyarországi lakóhellyel rendelkező polgárai ugyanazokat a jogokat élvezik, mint a magyar állampolgárok, így ez a kérdés városunkban nem bír relevanciával.

4.2 Óvodáskorú gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Berettyóújfalu 2008-tól kezdődően évről évre bővülő férőhelyszámmal működteti jelenleg már 54 fő gyermek befogadására, elhelyezésére szolgáló bölcsődéjét. A gazdaságos, fenntartható működtetés érdekében az intézmény törekszik a maximális kihasználtságra. Minden igényt kielégíteni ezzel a férőhely számmal sem tudnak, azonban a beíratások és felvételek során törekszenek a hátrányos helyzetű családok gyermekeinek elsőbbséget biztosítani.

A kistérség 29 települése közül mindössze a három város: Berettyóújfalu, Biharkeresztes és Komádi rendelkezik bölcsődével. A bölcsődének nincs helyben alternatívája gyerekház vagy családi napközi formájában sem, ugyanis ilyen intézmények a kistérségben nem találhatók.

Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

	Bölcsődék száma	Bölcsődébe beírt gyermekek száma	Szociális szempontból felvett gyerekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)	Működő összes bölcsődei férőhelyek száma
2008	1	33	1	20
2009	1	36	2	30
2010	1	53	1	36
2011	1	47	2	54
2012	1	54	17	54
2013	1	54	17	54

2014	1	54	3	54
2015	1	54	2	54

Forrás: TeIR, KSH Tstar, helyi adatgyűjtés

A berettyóújfalui óvodák esetében- bár a csoportok magas létszámmal működnek, minden jelentkezőnek tudnak helyet biztosítani.

Kapacitáskihasználtság Berettyóújfalu Város Óvodáiban:	2008	2009	2010	2011	2012
Beiratkozottak száma csak a berettyóújfalui feladatellátási helyeken (év novemberi Nyitóadat)	429	458	452	499	503
Felvehető létszám alapító okirat szerint (Csak a berettyóújfalui feladatellátási helyek összesen) fő	425	470	470	570	570
Kapacitáskihasználtság:	100,94%	97,45%	96,17%	87,54%	88,25%

A Vass Jenő Óvoda és Bölcsőde beiratott gyermekek helyzetét a következő táblázat szemlélteti :

	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma	Óvodai férőhelyek száma Fér. Eng.	Óvodai feladatellátási helyek száma	Óvodába beírt gyermekek száma Okt Dec	Óvodai gyógypedagógiai csoportok száma
2008	421	17	425 425	6	403 434	0
2009	425	17	425 470	6	432 462	0
2010	440	17	425 475	6	445 452	0
2011	429	18	450 540	6	481 499	0
2012	490	19	475 570	7	490 512	0
2013	445	18	450 540	6	445 449	0
2014	425	18	450 540	6	425 428	0
2015	358	17	425 510	5	358 367	0

Forrás: helyi adatgyűjtés

Mivel a települési óvodákba beiratott gyermekek között évek óta magasnak mondható a HH-HHH gyermeket aránya az összes óvodához képest, ezért az óvoda nevelési programját részben a nemzetiségi etnikai kisebbségi óvodai nevelési irányelvek alapján dolgozták ki.

Ez azt jelenti, hogy a fejlődésben elmaradt hátrányos helyzetű óvodáskorú gyermek sajátosságainak, az egyéni fejlettségének megfelelően végzik az érintettek felzárkóztatását. Az egyedi nevelési program további hangsúlyos feladata a gyermekvédelmi feladatok ellátása, egészséges életmódra nevelés, a családokkal való harmonikus kapcsolat kialakítása.

Az intézményvezetők szerint az alapfokú intézmények szintjén is jelentkező problémák egy része enyhülne, ha a kistérség leszakadása megállna és a térség gazdasági potenciálja javulna. Sokan szeretnék, ha munkahelyteremtő beruházások, programok történnének, tömegesebb számban létesülnének munkahelyek, mert ennek révén a családok egy része kikerülhetne a mélyszegénységből. Közvetetten ugyancsak javítana az intézmények helyzetén, ha a szülők kulturális, higiéniai, mentálhigiénés szintje emelkedne, mert akkor az intézménybe bekerülő gyermekek is más kulturális, egészségügyi, stb. háttérrel érkezének. Ezen a területen alapvető fontosságúnak tartják, hogy a bölcsődék/óvodák tartsanak szakmai/családi napokat a szülők számára, ahol szakemberek bevonásával szervezett előadások, tréningek formájában életvezetési tanácsadást adnának a szülőknek. Az egészséges életmódról, a gyermekek egészséges táplálkozásáról, a gyereknevelési elvekről beszélgetnének velük. Az óvodákban egyre több a sajátos nevelési igényű gyermek, akik több figyelmet, gondoskodást igényelnek. Ezekben a csoportokban az óvodapedagógus munkájának segítése gyógypedagógiai asszisztens által szükséges és indokolt lenne, mely jelenleg nem teljesen megoldott.

4.3 Általános iskolások helyzete

	általános iskolások száma	HH	HHH	SNI
	fő			
2010/2011	1291			
2011/2012	125	332	98	
2012/2013	1254	495	110	
2013/2014	1243	42	73	
2014/2015	1166	42	88	

Az 2 adatok alapján elmondható, hogy az általános iskolákban magas mind a (halmozottan) hátrányos helyzetű gyermekek száma, mind a sajátos nevelési igényű gyermekeké.

Ami a településen élő, általános iskolás gyerekek és gyerekes családok esélyein és helyzetén javító fejlesztéseket illeti, az intézményvezetők és a szülők válasza alapján, inkább a szolgáltatások mintsem az infrastruktúrafejlesztés szükségessége jelenik meg bennük.

Legfontosabbnak a szülők, felnőttek számára szervezett tanfolyamokat, életvezetési tanácsadásokat tartják. A szülők körében igény lenne a gyermekneveléssel, pályaválasztással kapcsolatos tanácsokra, prevenciós programokra, az egészséges életmódra nevelés oktatására, a munkaerő-piaci részvételhez szükséges készségek fejlesztésére.

A szolgáltatások másik csoportja a gyerekeket érinti: szükség lenne további olyan közösségi terekre, ahol a gyerekek a szabadidejüket kulturált körülmények között, értelmesen tudnák eltölteni. Fontosak a nevelés szempontjából a nyári táborok, illetve olyan programok elérhetőségét lenne szükséges minden gyermek részére elérhetővé tenni (színház, mozi,

múzeumlátogatás, kirándulások, stb.), melyeket a hátrányos helyzetű családok nem tudnak gyermekeiknek biztosítani.

Mindezek eléréséhez sokan szükséges, hogy a személyi feltételek biztosítottak legyenek: legyen a településeken a nevelő munkát közvetlenül segítő állandó munkatárs, logopédus, pszichológus, gyógypedagógus, gyógytornász, családi koordinátor, szabadidő szervező, szociális munkatárs.

4.4 Középiskolás diákok esélyegyenlősége

intézmény	mindösszes en	tanulók összesen	HH tanuló száma/%	HHH tanuló száma/%	SNI tanuló száma/%
Arany János Gimnázium, Egészségügyi Szakképző és Közgazdasági Szakközépiskola (Berettyóújfalu)	868	868 100%	282 32%	55 6,3%	0
Bessenyei György Szakközépiskola Arany János Kollégium (Berettyóújfalu)	1676	630 100%	377 60%	117 18,5%	0
Bessenyei György Szakközépiskola Arany János Kollégium Eötvös József Tagintézménye (Berettyóújfalu)		1046 100%	618 59%	391 37%	43 4%
Összesen	2544	2544 100%	1277 50%	563 22%	43 1,7%

forrás: Berettyóújfalui kistérség 2008-2013 évre szóló közoktatási intézkedési tervének aktualizálása (2011. december)

A táblázat alapján elmondható, hogy a gyermekek esetében az esélyegyenlőségre a legnagyobb hangsúlyt a középiskolákban kell fektetni, mivel nagyon magas, 37 % a HHH-s gyermekek aránya az Eötvös József tagintézményben, de az Arany János Gimnázium, Egészségügyi Szakképző és Közgazdasági Szakközépiskola esetében is (bár a HHH-s gyermekek száma nem kiugró) a HH-s gyermekek az összes tanuló 32%-át jelentik .

A középiskolák esetében a tanulók többsége a környező településekről jár be, a gyerekek nagyon eltérő életkörülmények közül érkeznek. Elsősorban azokon a településeken figyelhető meg a HH-s és HHH-s iskoláskorú gyerekek magas aránya, ahol nagy a roma népesség aránya: Hencidán, Pocsajban, Nagykerekin és Körösszakálban is legalább a gyerekek 90%-a idetartozik. Ez az oka annak, hogy a középiskolákban ilyen magas a hátrányos helyzetűek aránya. Sajátos nevelési igényű tanulót az Arany János Gimnázium kivételével minden intézményben találunk. Arányuk nem magas, nem éri el az országos átlagot

4.6 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Az egészségügyi és gyermekvédelmi szolgáltatásokhoz való hozzáférés a városban biztosított. A védőnői leterheltség az országos átlaghoz viszonyítva kimagaslóan kedvezőbb, figyelembe véve, hogy a jogszabály szerint a védőnő maximum 250 gyereket láthat el, illetve, hogy országos átlagban 300 gyerek ellátása jut egy védőnőre. A gyerekek egészségi állapotát befolyásoló tényezők között a védőnők problémaként említették a terhes nők és a fiatal anyák dohányzását, a rossz lakáskörülményeket és azt, hogy a szülők anyagi helyzete nem teszi lehetővé a minőségileg megfelelő, vitamindús élelmiszer vásárlását a gyerekek részére.

Védőnői álláshelyek száma

	védőnői álláshelyek száma	Gyermekek száma /Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2008	9	2783 / 309
2009	10	2737 / 273
2010	10	2737 / 273
2011	10	n.a.
2012	8,5	2608 / 307
2013	10	2560 / 256
2014	8	2483 / 310
2015	8	2427 / 303

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

Az egészségügyi ellátás, gyermek szakorvosi ellátása vonatkozásában a város szintén nagyon kedvező helyzetben van. Három házi gyermekorvosi körzetben , gyermek szakorvosok által biztosított az ellátás.

Gyermekorvosi ellátás jellemzői

	Betöltetlen felnőtt háziorvosi praxis/ok száma	Házi orvos által ellátott esetek száma	Gyermekorvos által ellátott esetek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott esetek száma
2008	0	-	25659	83052
2009	0	-	32531	81983
2010	0	-	31012	79570
2011	0	-	28812	78557
2012	0	-	26.477	84.861
2013	0	-	20.954	85.687
2014			21.984	83.784

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

4.7 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

A város közoktatási, nevelési intézményeiben jelentős számban vannak hátrányos helyzetű gyerekek: a középiskolákban az összes tanuló 50%-a, általános iskolában 43 %-a, az óvodában a gyermekek 40,8 %-a hátrányos helyzetű. Magas, 18,5 % a HHH-s tanulók aránya a Bessenyei György Szakközépiskolában, és nagyon magas, 37 % az Eötvös József tagintézményben. A középiskolák esetében a tanulók többsége a környező településekről jár be, a gyerekek nagyon eltérő életkörülmények közül érkeznek. Elsősorban azokon a településeken figyelhető meg a HH-s és HHH-s iskoláskorú gyerekek magas aránya, ahol

nagy a roma népesség aránya: Hencidán, Pocsajban, Nagykerekin és Körösszakálban is legalább a gyerekek 90%-a ide tartozik. Ez az oka annak, hogy a középiskolákban ilyen magas a hátrányos helyzetűek aránya. Sajátos nevelési igényű tanulókat az Arany János Gimnázium kivételével minden intézményben találunk. Arányuk nem magas, nem éri el az országos átlagot a sajátos nevelési igényű gyermekek aránya, sem az óvodai, sem az általános iskolai korosztály esetében. Képzésük 2 intézményben folyik, egyikben integráltan (II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola), másikban eltérő tanterv szerint, szakvélemény alapján szegregáltan (József Attila Általános Iskola Eltérő Tantervű Tagozata). Az óvodai korosztály esetén minden SNI- gyermeket integráltan nevelnek.

A fogyatékossgal élő gyermekek oktatási lehetősége megoldottnak mondható, a legtöbb óvoda és valamennyi általános iskola komplexen akadálymentesített, a gimnázium épülete szintén mind fizikailag mind info-kommunikációs értelemben akadálymentesített.

4.8 Kulcsproblémák összegzése

Kulcsproblémák	Jellemző-e a településre?	Igényel-e beavatkozást ?
Biztosított-e a településen a HH és HHH gyermekek, tanulók nyilvántartása?	igen	nem
Biztosított-e a településen (társulás területén) minden halmozottan hátrányos helyzetű gyerek számára, hogy óvodába járjon?	igen	nem
A település (társulás) alapfokú közoktatási intézményeiben fennáll-e szegregáció?	nem	nem
Biztosítottak, illetve (egyenlő mértékben) elérhetőek-e gyermekjóléti alapellátások a településen (társulásban) élők számára?	igen	nem
Biztosítottak, illetve (egyenlő mértékben) elérhetőek-e a településen (társulásban) élők számára a közoktatási szakszolgálati és szakmai szolgáltatási feladatok?	igen	nem

4.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Célcsoport	Következtetések		
	Beazonosított problémák	Fejlesztési lehetőségek meghatározása	Kapcsolódó intézkedés címe
A gyermekek helyzete	Magas az iskolai hiányzások száma	Társadalmi felzárkóztató programokban a családot komplexen kezelve kell szemléletváltozást elérni	Iskolai hiányzások arányának csökkentése

	<p>A szülők gyermeknevelési hiányosságai, melyek a tájékozatlanságból fakadnak, illetve a jó példák, gyakorlatok nem ismertek a szülők előtt</p>	<p>Életvezetési tanácsadások, prevenciós programok, egészséges életmódra nevelés, ezeket segítő programok megtervezése és célzott források megnyílása esetén ezek megszervezése</p>	<p>Neveljünk egészséges gyermekeket!</p>
	<p>A gyermekek hasznos szabadidő eltöltési lehetősége kevés a településen, mely csökkenti a település megtartóerejét és nem biztosítja a gyermekek számára az egyenlő esélyű hozzáférést</p>	<p>Közösségi terek létrehozása a szabadidő kulturált körülmények közötti értelmes eltöltésére a településen célzott források bevonásával pályázatok útján</p>	<p>Hasznos szabadidő eltöltés</p>
	<p>Deviáns magatartási formák kialakulásának megelőzése</p>	<p>Önkéntes gyakorlati szakemberek, civil szervezetek által program, módszertani anyag összeállítása szülők, pedagógusok, korosztályok szerint gyermekek részére, különböző deviáns magatartások megelőzése és a megfelelő időben történő szexuális felvilágosítás érdekében</p>	<p>A mentális egészség megőrzése fiatal korban</p>
	<p>Pályázati lehetőségek megismerésének hiánya</p>	<p>Tanulást segítő programok megismertetése, igénybe vételének segítése a városban működő iskolai alapítványok, más civil szervezetek, egyházak számára</p>	<p>Pályázati lehetőségek megismerésének segítése</p>

	A hátrányos helyzetű gyermekek szünidei étkeztetése nem minden családnál megoldott	Kétszatos szűrőrendszer bevezetése a szünidei gyermekétkeztetésben: 1. önkéntes igényfelmérés 2. Szakmai team által végzett felmérés az önkéntesség útján nem jelentkezett nehéz anyagi és szociális helyzetben lévő családokról, majd bevonásuk az étkeztetési programba	Minden rászoruló gyermek kapjon meleg ételt a szünidőben
	Adathiány a gyermekek életkörülményeire vonatkozóan	Helyi esélyegyenlőségi információs, adatgyűjtő és adatelemző munkacsoport működtetése A településeken megvalósuló az adatgyűjtések során figyelemmel kell lenni a gyermekeket érintő kérdésekre is: egészségi állapotra, fogyatékosságra, deviáns magatartási formák veszélyeire, jelenlétére, szabadidő eltöltési szokásokra, igényekre, hátrányos helyzetű gyermekek és családjaik életkörülményeire, stb.	Hátrányos helyzetű gyermekek életkörülményeinek megismerése
	A szegényebb családok gyermekei számára nincs internet hozzáférés	A könyvtár szolgáltatásai révén segítse a hátrányos helyzetű gyermekek számára az információhoz jutást	A tanulást segítő egyenlő esélyek biztosítása

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

Az álláskeresés nemek közötti megoszlására jellemző, hogy Magyarországon – Európában szokatlan módon – a női munkanélküliség szintje sokáig elmaradt a férfiakétól, 2004-ben a férfiak és nők munkanélküliségi rátája már megegyezett, 2005-ben pedig a nőkre 0,5 százalékponttal nagyobb érték volt jellemző. Térségünkben ezzel szemben ez az arány

jelenleg 41-59%. Főleg a kistelepülések esetében magyarázható ez azzal, hogy kevés vállalkozással rendelkeznek, s a falvak fő munkáltatói az önkormányzatok és az általuk fenntartott intézmények, melyekben - sajátosságaikból fakadóan - jellemzőbb a női munkaerő foglalkoztatása

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összegegyeztetését segítő

	Munkavállalási korúak száma		Munkanélküliek	
	férfiak	nők	férfiak	nők
2008	5414	5629	436	580
2009	4479	5599	503	699
2010	5557	5566	489	675
2011	4174	5419	579	650
2012	5209	5167	n.a	n.a

Berettyóújfaluban 2008-2012 között a nemek közötti munkanélküliség aránya a következőképp alakult: a nők körében a munkanélküliség aránya a munkaképes korosztályon belül 10-12, 5%-os volt, míg a férfiak körében 8-13,8% között mozgott. Így az elmúlt 5 év viszonylatában elmondható, hogy a munkanélküliség nemek közötti megoszlása összességében közel hasonló, a település vonatkozásában nem beszélhetünk a nők esetében nehezebb munkához való hozzáférésről.

Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

	15-64 év közötti lakónépesség (fő)			nyilvántartott álláskeresők száma					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
				fő	%	fő	%	fő	%
2008	5736	5724	11460	436	3,8	580	5,0	1016	8,8
2009	5708	4590	10298	503	4,8	699	6,7	1202	11,6
2010	5697	5672	11369	489	4,3	675	5,9	1164	10,2
2011	5648	5607	11255	579	5,1	650	5,7	1229	10,9
2012	5167	4860	10773	n.a	n.a	n.a	n.a	1257	11,6

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

	nyilvántartott/regisztrált munkanélküli összesen			180 napnál régebben regisztrált munkanélküli					
	nő	férfi	összesen	fő			%		
				nő	férfi	összesen	Nő	férfi	összesen
2008	436	580	1016	231	243	474	52,9	41,8	46,6
2009	503	699	1202	258	383	641	51,2	54,7	53,3
2010	189	675	1164	315	365	680	64,4	54,0	58,4
2011	579	650	1229	306	336	642	52,8	51,6	52,0
2012	558	607	1165	335	299	634	60,0	49,2	54,4

2013	366	430	796	225	245	470	61,4	56,9	59,0
------	-----	-----	-----	-----	-----	-----	------	------	------

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az aktív korú lakosságon belül a városban magas a munkanélküliek aránya, azonban ez nemen belüli diszkriminációt nem mutat, mindkét nemhez tartozókat hasonló mértékben sújtja.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Berettyóújfaluban számos intézmény és szervezet indít olyan képzéseket, illetve szervez programokat, melyek a nők munkaerő-piaci szerepének javítását szolgálja.

A Bihari Szabadművelődési és Népfőiskolai Egyesület – A család fája - A magtól az erdőig programja: A projekt általános célja a családhoz, a gyermekekhez, a gyermekvállaláshoz kapcsolódó társadalmi viszonyulás javítása, a családi élettel kapcsolatos negatív jelenségekkel szembeni prevenció megvalósítása. Fő cél az országos szemléletváltás előmozdítása, a családi szféra társadalmi jelentőségével kapcsolatban, integrált szolgáltatások nyújtásával a fiatal gyermekes családok támogatása – a kötelező önkormányzati alapellátási feladatokat kiegészítő eszközökkel –kis közösségi kezdeményezések útján. Az integrált szolgáltatásaink egyesítik a foglalkoztatási, családi, szülői és egészségfejlesztési támogató szolgáltatásokat, és az innovatív eszközöket.

A Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Berettyóújfalui Járási Hivatala I. Munkaügyi Kirendeltsége által meghirdetett képzési programok sokszínűségét több akkreditált képző intézmény biztosítja: Katedra 2000 Bt. (panziós, falusi vendéglátás), Debreceni TISZK (bútor és lakástextil eladó), BEROKT Bt. óvodai dajka, vendéglátó, eladó, LK-Europa Kft. (park gondozó, közterületek zöldövezeteinek karbantartója).

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az alacsony iskolai végzettségű nők számára elhelyezkedést szinte kizárólagosan az önkormányzati és a városban működő állami intézmények közfoglalkoztatás útján betölthető munkahelyei kínálnak. Némileg enyhítik ezt a helyzetet mezőgazdasági idénymunkák.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A településen kevésbé érzékelhető hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás, azon belül is a bérkülönbség területén. Ez annak tudható be, hogy a lakosság jelentős része nem a privát szektorban tevékenykedik, hanem a közigazgatás, közszférában (hivatalok, oktatás, kórház). Ezeken a területeken a bérek a jogszabályokban meghatározott bértáblák szerint alakulnak, nemtől függetlenül. A privát szektoron belüli esetleges bérkülönbségről nem áll rendelkezésre adat.

e) A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A gyermekek elhelyezésének, napközbeni felügyeletének intézményi formái a városban adottak.

A bölcsődei férőhelyek száma az elmúlt években a növekvő igényeknek megfelelően

folyamatosan bővítésre került. Kapacitáskihasználtsága folyamatosan 100 %-os. Az óvodai férőhelyek száma a városban elegendő. Az iskolai napköziben a tanulók napközbeni ellátása biztosított.

Napjainkban sajnos gyakori jelenség az egy szülő család. A házasságok közel fele válással végződik, a kiskorú gyermekek az esetek többségében az anya gondozásában maradnak.

Állandó lakosság összesen	15.082	Férfi 7309	Nő 7773
Hajadon/nőtlen	6262	3461	2801
Házas	5873	2928	2945
Özvegy	1306	217	1089
Elvált	1579	681	898

Forrás: önkormányzati adatbázis (2015)

A gyermekeiket egyedül nevelő, dolgozó nők esetében jelent komoly problémát a munkaidővel összeegyeztethetetlen óvodai, iskolai nyitás, és zárás, az orvosi rendelési idő, stb. Ezen a helyzeten segíthetne esetükben a rugalmas munkaidő, vagy egyéb családbarát munkahelyi megoldások, melyekre jelenleg még nincs vagy csak elvétve van példa.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A városban védőnői szolgálat, házi gyermekorvos, járó- és fekvő betegellátó kórházi osztályok biztosítják az anyák és gyermekeik egészségügyi ellátásának hátterét. Az egy védőnőre jutó gyermekek száma nagyon kedvezően alakul a jogszabályban előírt maximum ellátott gyermeklétszámhoz (250 fő) és az országos átlaghoz (300 fő) képest.

Mint az az előző, gyermekekre vonatkozó fejezetben is kifejtésre került, fontos a szülők számára tanfolyamok, életvezetési tanácsadások szervezése. A szülők körében igény lenne a gyermekneveléssel, pályaválasztással kapcsolatos tanácsokra, de korábban megvalósított projektek alapján nyitottak a háztartási ismeretekről, betegápolásról, kertgondozásról, növénytermesztésről és állattenyésztésről szóló ismeretbővítésekre is. Jól hasznosulhatnak a prevenciós programok is, az egészséges életmódra nevelés, a munkaerő-piaci részvételhez szükséges készségek fejlesztése.

	védőnői álláshelyek száma	Gyermekek száma / Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2008	9	2783 / 309
2009	10	2737 / 273
2010	10	2737 / 273
2011	10	n.a.
2012	8,5	2608 / 307
2013	10	2560 / 256
2014	8	2483 / 310

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A családon belüli erőszak esetén alkalmazható legfontosabb rendelkezéseket a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. tv. és a Büntető törvénykönyv tartalmazza. A családon belüli erőszakról nincs önálló tényállás, a párkapcsolati erőszakra jelenleg a Büntető törvénykönyv különböző tényállásai vonatkoznak, ld. testi sértés, zaklatás, távoltartás.

A nők elleni erőszak különböző formáira, vagy ugyanezeknek nem a párkapcsolaton belül megnyilvánuló formáira (pl. szexuális jellegű visszaélések) is a Büntető törvénykönyv releváns paragrafusai vonatkoznak.

A nők elleni erőszakos cselekményeket jelentős látencia jellemzi: sok eset soha nem kerül a hatóságok látókörébe.

A tapasztalatok azt mutatják, hogy a családon belüli erőszak és a nemi erőszak esetében a látencia akár tízszeres is lehet, vagyis csak minden tizedik eset jut valamely hatóság tudomására, ezért a meglévő adatokat érdemes alsó becslésként kezelni.

A Berettyóújfalui Rendőrkapitányság 2012. évre vonatkozó, közrend- és közbiztonság helyzetéről szóló beszámolója nem említi kifejezetten nők elleni erőszakot az erőszakos nem közösség kivételével.

A rendőrkapitányság 31 településen látja el feladatát. Az összesített adatok alapján a személy elleni erőszakkal megvalósult – ismertté vált – bűncselekmények száma az elmúlt években nem csökkent. A házasság, család, nemi erkölcs elleni bűncselekmények száma pedig jelentős növekedést mutat.

Berettyóújfalu Város 2012.évi közbiztonsági és bűnügyi helyzetéről

Megnevezés	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.
Személyek elleni bűncselekmények	259	255	360	311	312
- emberölés	3	2	1	1	1
- könnyű testi sértés	5	28	44	43	39
- súlyos testi sértés	166	148	199	135	148
Házasság, család, nemi erkölcs elleni bűncselekmények:	35	32	32	21	35
- erőszakos közösség	1	6	1	2	1

Forrás: Beszámoló Berettyóújfalu Város 2012.évi közbiztonsági és bűnügyi helyzetéről

A bántalmazott nők (esetlegesen gyermekeikkel) a legközelebb Debrecenben működő Igazságügyi Szolgálat Áldozatsegítő Szolgálatához fordulhatnak, illetve krízishelyzetben a családsegítő és gyermekjóléti szolgálat segítségével kereshetnek és nyerhetnek elhelyezést. Ebben a kérdésben számításba véve a szegény és megfélemlítettség nagy valószínűségét, a hangsúlyt a veszélyeztetettek tájékoztatására, felvilágosítására kell fordítani a lehetséges

segítség igénybevételi lehetőségeiről. Ugyanennyire fontos a megelőzés és a társadalmi érzékenyítés ezekben a kérdésekben (pl. felvilágosító programok már az iskolában, a terhesgondozáson; plakátokkal).

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A városban és közvetlen közelségében anyaotthon vagy családok átmeneti otthona nem működik. Krízishelyzetbe kerülő anyák vagy családok elhelyezésében a családsegítő- és a gyermekjóléti szolgálat – több példa alapján – nyújt gyors és hatékony segítséget a lehetőségek felkutatásában, adott esetben az eljuttatás megszervezésében.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A nők szerepe a helyi közéletben nem elhanyagolható. Berettyóújfalu igazi iskolaváros, a pedagógusok között pedig magas a női dolgozók száma, de más területeken, vezető beosztásban is nagy számban találhatunk nőket. Néhány példa:

- Berettyóújfalu Város Önkormányzat Képviselő-testületének teljes létszáma 11 fő, ebből 3 nő

- Az önkormányzat bizottságaiban (a képviselő-testületi tagokon kívül) 8 fő dolgozik, közülük 3 fő nő.

- A város nevelési-oktatási intézményeinek (tagintézményekre lebontva) száma: 16, ezek közül 10 intézmény vezetője nő.

- Az egyéb igazgatási szervek közül a Járási Hivatal, a Járási Tankerület, a ÁNTSZ, a Munkaügyi Központ vezetője ugyancsak nő.

- A városi sajtóorgánumok (rádió, TV, hírlap) közül a Bihari Hírlap főszerkesztője 20 éve mindig nő (immáron az ötödik)

Sok alapítvány és egyesület tevékenykedik a városban belül, női irányítással. A legtevékenyebb 15 civil szervezet vezetői közül 7 ugyancsak nő. Megemlítendő a Nők a 21. században Egyesület, melynek célja a társadalom női tagjai közéletben való részvételének, közéleti szereplésének, esélyegyenlőségének javítása érdekében kulturális, szabadidős és szociális tevékenység folytatása.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Az önkormányzat gesztorálásával megvalósult programok közül az Összefogás a jövőért, és a Kiútkereső projektek egyaránt az egyenjogúság, a családot irányító nők helyzetének javítása érdekében is jelentős eredményeket ért el.

Ezen túl a Bihari Szabadművelődési és Népfőiskolai Egyesület családsegítő programjai jelentősek. „Kerekérdő Családi Központ”-ja jogi, pszichológiai, fejlesztőpedagógiai tanácsadást nyújt, továbbá olyan családokat segítő szolgáltatásokat biztosít, mint ingyenes gyermekfelügyelet, tájékoztató szolgáltatások, munkaerő-piaci tréningek kismamáknak, pályakezdőknek, szociális felzárkóztató programok.

Hasonló célt szolgál a Bihari Szociális Szolgáltató Központ családsegítő és gyermekjóléti tevékenysége.

5.8 Kulcsproblémák összegzése

Kulcsproblémák	Jellemző-e a településre?	Igényel-e beavatkozást?

Van-e nemekre érzékeny adatgyűjtés, elemzés és értékelés az önkormányzat által felügyelt minden szakterületen?	Nem	igen
Van-e a településen célzottan a nők elleni erőszak áldozataival foglalkozó ellátás?	nem	igen
Biztosított-e a gyermeküket egyedül nevelő nők rugalmas munkavégzése az önkormányzati intézményekben?	igen	igen
Alkalmazkodnak-e az önkormányzat által fenntartott nevelési, oktatási, szociális intézmények a nők foglalkoztatási igényeihez?	igen	igen
Biztosított-e a nők részvétele a helyi döntéshozatalban?	igen	nem

5.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

Célcsoport	Következtetések		
	Beazonosított problémák	Fejlesztési lehetőségek meghatározása	Kapcsolódó intézkedés címe
Nők helyzete	Nemekre érzékeny adatgyűjtés hiánya szociális, egészségügyi, oktatási és foglalkoztatási területen a településen	Helyi esélyegyenlőségi információs adatgyűjtő és adatelemző munkacsoport működtetése	Nemekre érzékeny adatgyűjtés
	Kisgyermekes dolgozó anyák rugalmas munkavégzési lehetőségének hiánya a településen	Kisgyermekes dolgozó anyák rugalmas munkavégzési lehetőségének biztosítására való felhívás az önkormányzat által felügyelt intézményekben, a városban működő más munkahelyeken	Kisgyermekes anyák rugalmas munkaidő beosztása

Gyermekneveléssel, egészséges életmóddal, háztartásvezetéssel kapcsolatos ismeretátadások hiánya a településen a célcsoport körében	Életvezetési tanácsadások, prevenciós programok, egészséges életmódra nevelés, ehhez kötődő programok tervezése és megszervezése célzott források bevonásával pályázati lehetőségek esetén (állami, önkormányzati, civil szervezetek)	Éljünk okosan és egészségesen!
Korai gyermekvállalás miatt alacsony iskolai végzettség a fiatal lányok körében	A 16-18 év közötti lányok általános iskolai végzettségének megszerzése a HÍD II. programban	Fiatalok befejezett általános iskolai végzettségének megszerzése
Nők elleni, családon belüli erőszak elleni védekezés hiánya, látens probléma jelenléte a településen	Tájékoztató, felvilágosító programok tervezése szakmai szervezetek bevonásával	Nők áldozattá válásának megelőzése
Sok a nem tervezett korai terhesség	Uniós forrásokkal (tájékoztató, felvilágosító programok megtartása (családtervezés, életmód tanácsadás)	Átgondolt családtervezés
Gyes-en lévő nők visszatérése a munka világába nehéz	Uniós forrásokkal Európai Uniós támogatással társadalmi felzárkóztató programok megvalósítása gyes-en lévő anyáknak (kétségfejlesztő, kommunikációs tréningek, foglalkoztathatóságot segítő képzések szervezése, eljuttatása az érintettekhez)	A munkához való visszatérés segítése

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői

Nem csak települési, hanem országos, illetve európai tendencia is egyben a demográfiai átrendeződés, a csökkenő születésszám, a javuló egészségügyi ellátás nyomán megnövekvő élettartam és ennek következtében a nyugdíjas, idős társadalom arányának növekedése.

2012-ben a település öregedési indexe 119,36 %-os volt. Az öregedési index folyamatos növekedést mutat az elmúlt öt évben.

Természetes szaporodás

	Élve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás (fő)
2008	135	203	-68
2009	138	194	-56
2010	123	193	-70
2011	108	210	-102
2012	139	174	-35
2013	107	192	-85

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Öregedési index

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2001	2.856	2.580	110,6
2008	2.303	2.146	107,3
2009	2.361	2.131	110,7
2010	2.367	2.093	113,09
2011	n.a.	n.a.	n.a.
2012	2.371	2.041	116,16
2013	2.423	2.029	119,41
2014	2.476	2.002	123,67
2015	2.543	1.988	127,91

A 2015. évi állandó népességszám 15.082 fő volt, melyből az időskorú lakosság 2.543 fővel 16,86 %-ot képvisel. A nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők számát évente összevetve az állandó népesség számával megállapítható, hogy a lakosság 30 %-a részesül ilyen ellátási formában, él ebből a jövedelemből. Ez a szám magába foglalja a rokkantsági és rehabilitációs ellátásokban részesülőket is, életkortól függetlenül. Ez a szám magába foglalja a rokkantsági és rehabilitációs ellátásokban részesülőket is, életkortól függetlenül.

Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	összes nyugdíjas
2008	2036	2746	4782

2009	2027	2700	4727
2010	1993	2611	4604
2011	1963	2666	4629
2012	1244	1918	3162
2013	1249	2003	3252

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Időskorúak járadékában részesülők száma

	ápolási díjban részesítettek száma
2008	156
2009	178
2010	225
2011	174
2012	153
2013	164
2014	163
2015	164

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati nyilvántartás

Időskorúak járadékában az a nyugdíjkorhatárt betöltött személy részesülhet, aki saját jogú nyugdíjához nem rendelkezik elegendő szolgálati idővel. Jelenleg ebben az ellátásban részesülők száma alacsony, de ez a szám újabb korosztályok nyugdíjas korba lépésével növekedni fog, tekintettel a tartósan munkanélküliek magas számára.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Az idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottságával kapcsolatos adatok nem állnak rendelkezésre, de a helyi foglalkoztatási lehetőségek figyelembe vételével jelentéktelennek minősül.

A nyugdíjra való jogosultság megszerzése érdekében fokozott figyelmet igényel a közfoglalkoztatás megszervezésében a pályakezdők mellett az 55 év feletti korosztály is. Számukra a szabad munkaerő-piacon való elhelyezkedés még a támogatott foglalkoztatási lehetőségek mellett is nagyon nehéz.

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Az idősödő, előregedő társadalmak egyik fontos feladata, hogy biztosítsa az idősebb korosztály számára a tevékeny időskor lehetőségét, a szabadidő hasznos eltöltésére irányuló programokhoz való hozzáférését.

Az utóbbi kapcsán több egyesület is működik a városban, amelyek az idős korosztály számára kínálnak programlehetőségeket. Ilyen például a Berettyóparti Nyugdíjasok Egyesülete, melynek célja a tagok emberi kapcsolatainak ápolása, az érdeklődés fenntartása, életmódformálás, egészségmegővés, vagy a hagyományörzés, különböző rendezvények, kirándulások, előadások tartása által. A Bihari Népművészeti Egyesület idősebb tagjai a

hagyományos népi mesterségek - gyékény-, vessző- és szalmafonás, hímzés, agyagozás, nemezelés, gyöngyfüzés, fafaragás, ötvösség – terén megszerzett tudásukat lelkesen adják át alkotótáborok, más rendezvények kézműves foglalkozásain az érdeklődő felnőtteknek, a felnövekvő nemzedékeknek.

A Bihar Közösségeiért Alapítvány törekszik az aktív nyugdíjas élet színterévé válni, többek között a házi praktikákat átadni a fiatalabb korosztálynak.

Az idős korrallal együtt járó egészségi problémák is létrehoznak szervezeteket, melyek hasonló gondokkal küzdő embereket tömörítenek (Diabetes Klub, ÉDES).

Az önkormányzat különböző társadalmi beilleszkedést segítő programjaiban (Összefogás a jövőért, Kiútkereső) az idős emberek élete során megszerzett tudásának, tapasztalatának (háztartás-vezetés, kertművelés, stb.) átadása a fiatalabb nemzedékek számára rendszerint visszatérő elem.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Az egészségügyi szolgáltatásokhoz, ellátásokhoz való hozzáférés a város minden korcsoportja részére biztosított a házi orvosi és ügyeleti rendszer, a Gróf Tisza István Kórház és Rendelőintézet szakellátásai révén. A megfelelő életminőség fenntartása, az egészség – ezzel szoros összefüggésben – az önellátási képesség késő öregkorig való megőrzése érdekében fontos a hangsúlyt a betegségek megelőzésére, illetve a már kialakult betegségek időben történő kezelésének megkezdésére fektetni.

A szociális ellátó rendszer az idős, koruk vagy egészségi állapotuk miatt rászoruló emberek életkorához, egészségi állapotához megfelelő szolgáltatások nyújtását biztosítani tudja. Több szociális szolgáltató nyújtja ellátásait a városban:

- Bihari Szociális Szolgáltató Központ (BSZSZK): családsegítő szolgálat, gyermekjóléti szolgálat, házi segítségnyújtás, étkeztetés, idősek klubja,
- Berettyóújfalui Értelmi Fogyatékosok és Pszichiátriai Betegek Otthona Nonprofit Kft (BERÉPO Kft.): értelmi fogyatékosok és pszichiátriai betegek bentlakásos otthona, Idősek bentlakásos otthona és átmeneti elhelyezése,
- Magyar Pünkösdi Egyház Országos Cigánymisszió: házi segítségnyújtás, étkeztetés,
- Csiga-Ház (Összefogás Berettyószentmártonért Egyesület): fogyatékkal élők és pszichiátriai betegek nappali ellátása,
- Napsugár Gondozási Központ Pszichiátriai Betegek Nappali ellátó Intézménye (Remus Szociális Alapítvány): pszichiátriai betegek nappali ellátása.

Az idősek szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutásával kapcsolatban felmerülő probléma, hogy a BSZSZK által működtetett Idősek Klubja a szentmártoni városrészben található, ami sok idős ember számára nem, vagy nehezen megközelíthető. A berettyóújfalui városrészből a távolság miatt csak közösségi közlekedéssel tudnának oda eljutni, melyek megállóhelyei is távol esnek egyes városrészekről. Emiatt sok idős ember nem tudja igénybe

venni. Megoldásként felmerülhet az idős emberek szállításának megszervezése napi rendszerességgel. Az Idősek Klubjának elhelyezésére szolgáló Berettyóújfalu, Puskin u. 58. szám alatti épület állaga megromlott, felújítása, korszerűsítése az idős emberek életkori igényeinek megfelelően indokolt.

64 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

	64 év feletti lakosság	nappali ellátásban részesülő időskorúak	
	száma	száma	%
	fő	fő	%
2008	2303	38	1,65
2009	2361	44	1,86
2010	2367	43	1,81
2011	2371	48	2,02
2012	2624	50	1,9
2013	2630	50	1,9
2014	2692	50	1,8
2015	2773	50	1,8

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A városi rendezvényeken az idősebb korosztály segítőként, fellépőként és vendégként is szívesen látott. Az idősek tapasztalatára alapozva gyakran szerepelnek a rendezvények programjai között hagyományörző bemutatók, vagy gasztronómiai programok. Mindemellett a civil szerveződések köré csoportosuló Népdalkörök és néptáncos csoportok programjai a fiatalabbak számára is üdítők. Az idős korosztály tapasztalatának, hagyományainak átadása a fiatalabbak részére lakosságmegtartó erejű lehet, ezért is fontos ösztönözni részvételüket a helyi kulturális programokon.

c) idősek informatikai jártassága

Az idős korúak informatikai jártasságára vonatkozóan megbízható adat nem áll rendelkezésre. Vélhetően azonban az idősek ilyen irányú ismeretei hiányoznak, vagy nagyon minimális ismerettel rendelkeznek. Különböző civil szervezetek igyekeznek az idősek informatikai képzésének lehetőségét biztosítani, mely egy fontos eleme annak, hogy az idős, fizikailag már kevésbé aktív korosztály is könnyebben tudjon kapcsolatokat fenntartani, információkhoz jutni. Ezt a kezdeményezést az Önkormányzatnak érdemes támogatnia

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A településen a Bihari Humán Szolgáltató Központ biztosít házi segítségnyújtást az idős korosztálynak, melynek célja, hogy a célcsoport tagjainak saját otthonukban nyújtsanak

önálló életvitelük fenntartását, biztosító gondoskodást, valamint segítsük őket egészségi állapotuk, mentális állapotuk, vagy más problémáik megoldásában és mindennapi életükben.

6.5 Kulcsproblémák összegzése

Kulcsproblémák	Jellemző-e a településre?	Igényel-e beavatkozást?
Biztosított-e a településen az egészségügyi és szociális szolgáltatások összehangolása az idősödők és az idősek szükségleteinek és érdekeinek figyelembe vételével?	igen	nem
Biztosított-e a településen az idősek élethosszig való tanulásának támogatása, a digitális tananyagok hozzáférhetőségének biztosításával?	nem	igen
Biztosított-e a településen az idősek társadalmi, kulturális, civil életben való aktív részvétele?	igen	igen
Meghaladja-e a településen az 50 év felettek körében a regisztrált munkanélküliek számaránya a 10 százalékot?	igen	igen
Biztosított-e az idősek részvétele a helyi döntéshozatalban?	igen	nem

6.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Célcsoport	Következtetések		
	Beazonosított problémák	Fejlesztési lehetőségek meghatározása	Kapcsolódó intézkedés címe
Idősek helyzete	Aktív, tevékeny időskor, közösségi élet, társas kapcsolatok hiánya a településen	Idősek Klubja átköltözése korszerűbb, nagyobb épületbe. Igénybe vevők körének bővítése, vagy a berettyóújfalui városrészben is Idősek Klubja működtetése	Az idős emberek napjai társaságban, a róluk való gondoskodás mellett teljenek
	Az idős emberek mozgáskorlátozottságuk miatt nehezen, vagy nem tudnak közlekedni a városban	Lehetőség szerint támogató szolgálat létrehozása	Idők emberek helyi közlekedésének segítése.

Nincs az idősekre vonatkozó célzott adatgyűjtés, elemzés és értékelés, így nehezen hozható releváns és célzott intézkedés a célcsoporthoz kötődően	Helyi esélyegyenlőségi információs adatgyűjtő és adatelemző munkacsoport működtetése	Időskorúakra érzékeny adatgyűjtés
Egészségi problémák jelenléte az idősebb korosztálynál a településen	Egészség megőrzés, prevenció, szűrőprogramok szervezése, igénybevételének lehetőségét biztosítani a településen	Egészségben megőregedni
Idős emberek izoláltan élnek a településen	Nemzedéki problémák, ellentétek oldása, kulturális programok szervezése; családok szerepének, felelősségének hangsúlyozása a méltó időskor megélése érdekében	Méltó öregkor megélése
A városban az utak, járdák nem akadálymentesek, ami nehezíti az idős emberek közlekedését	Utak, járdák akadálymentesítése. A közterületeken megfelelő távolságokra padok elhelyezése.	Mindenki számára járható utak
Idősek informatikai ismereteinek hiánya	Informatika tanfolyamok szervezése idős embereknek, távol élő családtagjaikkal való kapcsolattartás érdekében	Informatika az új típusú kapcsolattartási lehetőség

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Fogyatékkal élő személy: aki érzékszervi - így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

A Fogyatékkal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1 cikk szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

Berettyóújfalun 2009-ben készült esélyegyenlőségi tervéhez készített felmérés szerint a fogyatékkal élők száma és fogyatékoságuk típusa az alábbi volt:

	Számuk összesen :	Ebből 18 év alatti	Ebből 18 év feletti	Nyugdíjkor- határt betöltöttek
Értelmi fogyatékosok	57 fő	35 fő	1 fő	21 fő
összesből - enyhe	15 fő	10 fő	3 fő	2 fő
középsúlyos	29 fő	14 fő	n.a	15 fő
- súlyos	10 fő	5 fő	n.a	5 fő
Mozgássérültek	31 fő	6 fő	3 fő	2 fő
Látássérültek	8 fő	fő	2 fő	6 fő
Halmazottan	5 fő	5 fő	n.a	n.a

A városban fogyatékkal élő közül a legnagyobb számban az értelmi fogyatékosok élnek (57 fő). A fogyatékkal élők 59%-át alkotják. Jelentős létszámú csoport a mozgássérültek csoportja is, akik a csoport 32%-át alkotják. Az önkormányzat 2004. évben 471 fő számára állapította meg a mozgássérült személyek közlekedési támogatását. Az adatok rámutatnak, hogy a mozgássérültek csoportja egy- a házi orvosi szolgálatok visszajelzésénél – nagyobb csoport.

A pszichiátriai betegek száma 2003. évben a Területi Kórház Pszichiátriai osztályának adatai alapján 32 fő. A járóbeteg ellátásban 42 fő Berettyóújfalui lakhellyel rendelkezőt tartanak nyilván, akiknek a személyes gondoskodást nyújtó speciális alapellátása nem biztosított. A házi orvosi szolgálatok adatai alapján a városban 14 fő pszichiátriai beteget tartanak nyilván. Az adatok közötti eltérés oka az lehet, hogy a szakellátáshoz fordulnak közvetlenül a betegek és így a házi orvosi szolgálatok nincs közvetlen információjuk a betegekről.

A KSH 2011.évi Hajdú-Bihar megyére vonatkozó népszámlálási adatai és elemzése alapján ennél Berettyóújfaluban is sokkal több és több típusú fogyatékkal élő ember él. A 2011. évi népszámlálási kérdőív a népesség egészségi állapotára vonatkozóan is tartalmazott kérdéseket, melyekre a válaszadás önkéntes volt, és az adatok a lakosság saját egészségi állapotáról alkotott szubjektív képét tükrözték. A veleszületett, vagy szerzett fogyatékoság mellett azokról a betegségekről nyilatkozhattak a kérdezettek, amelyek tartós, folyamatos kezelést igényelnek. 2011-ben 24,7 ezer fő nyilatkozott úgy, hogy van valamilyen testi, szellemi fogyatékosága, és mintegy 90 ezren tartották magukat tartós betegségben szenvedőnek. Egy személy többféle fogyatékoságot is megjelölhetett, így száz fogyatékosággal előre átlagosan 123 fogyatékoság jutott. A fogyatékosággal élők között a nők aránya magasabb, 53 százalék. Leggyakoribb a mozgásszervi fogyatékoság volt, amelyet a népesség 2,2 százaléka jelölt meg. E mellett a látó és hallószervi fogyatékoságok, illetve a pszichés sérülések fordultak elő nagyobb számban. Egyes típusok, a beszéd fogyatékoság és a beszédhiba, az autizmus a férfiaknál gyakrabban fordult elő, mint a nőknél.

A különböző fogyatékoságok típusuktól és erősségüktől függően jelentenek akadályt a fogyatékosággal élőknek. A fogyatékosággal élők fele jelölte a mindennapi életvitelt, ugyancsak fele a közlekedést nehézségként. Háromtizedüket az önellátásban, negyedüket a tanulásban, munkavállalásban akadályozta a fogyatékosága. A tartós betegségek az előbbinél kisebb nehézséget jelentenek az életvitelben. Az érintettek harmadát a mindennapi

életvitelben, negyedüket a közlekedésben gátolta betegsége.

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A fogyatékkal élők és megváltozott munkaképességűek foglalkoztatásának helyzete Berettyóújfaluban sem optimális. Két akkreditált munkáltató alakított ki védett munkahelyeket a városban. A *PIREHAB Nonprofit Kft.* átlagosan 110 fő fogyatékkal élő és megváltozott munkaképességű dolgozó számára biztosít munkalehetőséget Berettyóújfaluban és környékén élők számára. A *Kézmű Nonprofit Kft.* A BERÉPO fogyatékkal élők bentlakásos otthonában nyújt munkavégzési/foglalkoztatási lehetőséget a gondozottak részére.

A helyi munkáltatók elenyésző számban foglalkoztatnak megváltozott munkaképességű személyeket. Nyilvántartások erre a csoportra vonatkozóan nincsenek. A rendelkezésre álló adatok alapján a városban 62 fő megváltozott munkaképességű személyről van információ (25 fő rehabilitációs járadékos, 28 fő rehabilitációs ellátásban részesülő), közülük 25-en állnak munkaviszonyban. Ezen a helyzeten segíthetnek kiírásra kerülő programok (pl. TÁMOP 1.1.1. a megváltozott munkaképességűek munkába helyezése érdekében), melyek keretében a munkáltatók az igényelt munkaerő mellé támogatást igényelhetnek.

A megváltozott munkaképességű személyek, akik 30-50 %-ban munkaképesek a kormányhivatal rehabilitációs szakigazgatási szervétől szolgáltatás nyújtását igényelhetik (közvetítési lehetőség). A megváltozott munkaképességűek 4 órás foglalkoztatási jogviszonya szolgálati idő-szerzés vonatkozásában teljes munkaidejű foglalkoztatásnak minősül, ezért nagyon előnyös a nyugdíjjogosultság megszerzéséhez. Ezért nagyon fontos az információt eljuttatni az érintettekhez, lehetőségeikről a megfelelő információhoz juttatni őket.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékkal élők általában rokkantsági, vagy rehabilitációs járadékban, ellátásban, valamint fogyatékosági támogatásban részesülnek. Ezek mellett a szerény összegű ellátások mellett nagyon kívánatos lenne a munkajövedelem lehetősége. A megváltozott jogszabályi környezet azt a veszélyt is magában hordozza, hogy az érintettek átmenetileg ellátás nélkül maradhatnak. Ennek oka, hogy a régi típusú ellátásokban részesülőknek maguknak kell kérniük az egészségi állapotukra vonatkozó felülvizsgálatot, arra a korábbi gyakorlattól eltérően nem hivatalból, behívásra kerül sor. A nem időben benyújtott kérelem több hónapos, ellátás nélküli időszakhoz vezethet. Ebben a kérdésben a szociális ellátórendszernek segíteni kell az információnyújtással, kérelmek benyújtásának segítségével ezeket a személyeket.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A hátrányos megkülönböztetés létezhet, azonban erről nem állnak rendelkezésre adatok. Fontos azonban egyrészt a munkáltatókkal tudatosítani a fogyatékkal élők, megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatásának lehetőségeit, másrészt a célcsoportban

érintett személyekkel a munka általi társadalmi integráció lehetőségeit ismertetni és népszerűsíteni.

b) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

- A Hajdú –Bihar Megyei Kormányhivatal Rehabilitációs Szakigazgatási Szerve a megváltozott munkaképességű személyeknek, illetve az akkreditációval rendelkező foglalkoztatóknak nyújt segítséget az munkaerő igények összehangolásában.
- Csiga-Ház (Összefogás Berettyószentmártonért Egyesület): fogyatékkal élők és pszichiátriai betegek nappali ellátása, foglalkozási lehetőségek, szabadidős programok nyújtása.
- A városban régóta érdekképviselői szervként fejti ki tevékenységét a Hajdú-Bihar Megyei Mozgáskorlátozottak Egyesületének Berettyóújfalui Csoportja, valamint a Vakok és Gyengénlátók Egyesülete is törekedett helyi képviselő kialakítására az utóbbi években.

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

A településen az akadálymentesítettség szintje az elmúlt években sokat javult.

A főképp európai uniós támogatások által megvalósuló beruházások során egy kivétellel minden óvodában történtek akadálymentesítési fejlesztések, melyek fizikai akadálymentesítést jelentettek, de néhány esetben infó- kommunikációs akadálymentesítés is történt. Az általános iskolák mindegyikében komplex (fizikai és infó- kommunikációs) akadálymentesítés történt. A középiskolák közül eddig csak a gimnáziumban történt komplex akadálymentesítés.

Minden beruházásnál, fejlesztésnél az önkormányzat nagy hangsúlyt fektet a fogyatékkal élők esélyegyenlőségére. A Polgármesteri Hivatal kihelyezett ügyfélszolgálat szintén teljes körűen akadálymentesített, valamint a volt Megyeháza-jelenleg Járási Hivatal újonnan épített része. A 2011-ben elkészült rendezvényház, és mozi épület alsó szintjei szintén megtörtént a komplex akadálymentesítés.

Azonban még mindig vannak olyan közcélokot szolgáló intézmények, melyek a fogyatékkal élők számára nem elérhetőek, ilyen például a Művelődési Ház épülete, melynek felújítására és akadálymentesítésére az önkormányzat pályázatot nyújtott be, *továbbá a város közterületeinek járda-úttest kapcsolata sem mindenhol akadálymentesített.*

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

Esélyegyenlőségi szempontból áttekintendők a város info- kommunikációs rendszerei, azok folyamatos átalakítása, korszerűsítése a fogyatékkal élők információhoz jutásának, szolgáltatások, programok és lehetőségek igénybevételi lehetőségének érdekében (polgármesteri hivatal, sportcsarnok, uszoda. város honlapja, közlekedési lámpák, stb.).

Az egészséges emberek érzékenyítése, a sérült emberek alkotómunkájának elismerése céljából hasznos lehet közös kiállítás megszervezése az alkotók munkáiból megfelelő akadálymentesített helyszínen.

7.4 Kulcsproblémák összegzése

Kulcsproblémák	Jellemző-e a településre?	Igényel-e beavatkozást?
A közszférában arányuknak megfelelő mértékben dolgoznak-e fogyatékkal élő munkavállalók a településen?	Nem	nem
Az önkormányzat által fenntartott tömegközlekedési rendszerek megfelelnek-e az egyenlő hozzáférés követelményeinek?	nem	nem
Biztosított-e az akadálymentesítés az önkormányzati intézményekben?	Részben	igen
A szociális alapellátás szolgáltatásai hozzáférhetőek és elérhetőek-e a fogyatékkal élő emberek számára?	Részben	igen
A szociális szakellátás szolgáltatásai segítik-e a fogyatékkal élő emberek rehabilitációját?	igen	nem

7.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Célcsoport	Következtetések		
	Beazonosított problémák	Fejlesztési lehetőségek meghatározása	Kapcsolódó intézkedés címe
Fogyatékkal élők helyzete	Adathiány a fogyatékkal élők számáról, fogyatékoság típusáról, megváltozott munkaképességükről, mely gátolja a célzott intézkedések kialakítását a célcsoportra vonatkozóan	Helyi esélyegyenlőségi információs adatgyűjtő és adatelemző munkacsoport működtetése	Adatgyűjtés a fogyatékkal élők, megváltozott munkaképességűek vonatkozásában
	Közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés nem biztosított	Városháza akadálymentesítése célzott források bevonásával, az akadálymentesítettség felmérése a közterületeken	Akadálymentesítettség javítása a városházán és a közterületeken
	Helyi foglalkoztatók, lakosság kellő érzékenysége hiánya	Közös szabadidős programok, kulturális események szervezése	Fogyatékkal élők helyzetének, értékeinek megismerése

	Nem biztosított az informatikai akadálymentesség	A város honlapjának akadálymentesítése	Az információk eljuttatásának lehetősége mindenkihez
	A fogyatékkal élők szervezeteinek segítése települési, térségi, járási szintű programok szervezésében	Együttműködés az érdekvédelmi szervezetekkel, munkájuk segítése érdekében, az információk eljuttatásában az érintettekhez	Közösségi programok megszervezésének, információk eljuttatásának segítése
	Egyre több az SNI-s és autista gyermek	Autizmus szempontú akadálymentesítés (a szakemberek felkészítése az autizmus szűrésére és kezelésére)	Autizmus korai felismerése és kezelése

8. Helyi partnerség

A 3-7. pontban szereplő célcsoportok élethelyzetének javításával kapcsolatban együttműködő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések bemutatása:

Partner megnevezése	Az együttműködés területe	Érintett esélyegyenlőségi célcsoportok	Az együttműködés formája
Oktatási-nevelési intézmények (óvodák, iskolák) civil szervezetek	Gyermekek szabadidejének hasznos eltöltésére irányuló programok támogatása	gyermekek	Együttműködési megállapodások, közös projektek
Egyházak (Berettyóújfalvai Református Egyház, Katolikus Egyház, Baptista Gyülekezet)	Adatgyűjtés	komplex	alkalomszerű

Civil szervezetek (Bihari Múzeumért Alapítvány, Bihari Múzeum Baráti Köre, Bihari Népművészeti Egyesület, Bihari Természetbarát Egyesület, Berettyóparti Nyugdíjasok Egyesülete, Polgárőr Egyesület)	szabadidő hasznos eltöltésére irányuló programok szervezése, közös megvalósítása	Komplex	Együttműködési megállapodások
Érdekvédelmi civil szervezetek (Mozgáskorlátozottak Egyesületének Berettyóújfalui Csoportja, Vakok és Gyengénlátók Egyesülete helyi szervezete, Igazgyöngy Alapítvány)	Adat, információgyűjtés	Komplex	alkalomszerű
Türr István Képző és Kutató Intézet	Közös projektmegvalósítás az esélyegyenlőség érdekében	komplex	projektszintű
Roma Nemzetiségi Önkormányzat	Adatszolgáltatás	Romák	alkalomszerű

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) **A helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába.**

A Berettyóújfalu Város Önkormányzata a Helyi esélyegyenlőségi program megalkotásába bevont rengeteg érintett intézményt és szervezetet, továbbá a programban meghatározott célok megvalósításában is együtt kíván működni a civil szervezetek, intézmények, egyházak, kisebbségi önkormányzat képviselőivel, mely együttműködések az évente többször megszervezendő esélyegyenlőségi szakmai fórumokon keresztül kívánunk megvalósítani, ahova minden érintett meghívásra kerül.

b) **Az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.**

Az esélyegyenlőségi intézkedések hatását a lakosság visszajelzéseiből lehet a legjobban

leszúrni. Ehhez minden érdeklődő számára hozzáférhetővé kell tenni a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, az intézkedéseket, a fórumbeszélgetések időpontját. Erre a legalkalmasabb eszköz a település honlapja, ahol érdeklődés esetén külön fórum is készülhet.

Intézkedési terv

1. A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Következtetések		Kapcsolódó intézkedés címe	Sorszám
Célcsoport	Beazonosított problémák	Fejlesztési lehetőségek meghatározása	
1. Romák és/vagy mélyszegény-ségben élők	Adatgyűjtés hiánya a közszolgáltatásokhoz való hozzáféréstől, azok igénybevételéről a hátrányos helyzetű csoportok körében	Helyi esélyegyenlőségi információs, adatgyűjtő és adatelemző munkacsoport működtetése	1./1
	Lakáshelyzet megoldatlansága a hátrányos helyzetű családoknál	Önkormányzati (szociális) bérlakások építése	1./2
	Mélyszegénységben élő és roma családok társadalmi leszakadása	Társadalmi felzárkóztató fejlesztések, foglalkozások, programok szervezése, közösségi terek kialakítása	1./3
	Alacsony képzettség, elavult szakmák	Képzési lehetőségek kihasználása szakma-szerzésre, másod szakma-szerzésre	1./4
	Rossz egészségi állapot	Ingyenes szűrővizsgálatok szervezése	1./5
	Felnőtt orvosi rendelő korszerűtlensége	A felnőtt orvosi rendelő felújítása, korszerűsítése	1./6
	Hatályos szolgáltatásszervezési	Szolgáltatásszervezési koncepció elkészítése	1./7

	koncepció hiánya		kötelezettségek megteremtése	összhangjának
--	------------------	--	---------------------------------	---------------

	Beazonosított problémák	Fejlesztési lehetőségek meghatározása	Kapcsolódó intézkedés címe	Sorszám
2. Gyermek	Magas az iskolai hiányzások száma	Társadalmi felzárkóztató programokban a családot komplexen kezelve kell szemléltetváltozást elérni	Az iskolai tanulmányokat minél többen fejezzék be	2./1
	A szülők gyermeknevelési hiányosságai, melyek a tájékozatlanságból fakadnak, illetve a jó példák, gyakorlatok nem ismertek a szülők előtt	Életvezetési tanácsadások, prevenciós programok, egészséges életmódra nevelés, ezeket segítő programok megtervezése és célzott források megnyílása esetén ezek megszervezése	Neveljünk egészséges gyermekeket!	2./2
	A gyermekek hasznos szabadidő eltöltési lehetősége kevés a településen, mely csökkenti a település megtartóerejét és nem biztosítja a gyermekek számára az egyenlő esélyű hozzáférést	Közösségi terek létrehozása a szabadidő kulturált körülmények közötti értelmes eltöltésére a településen célzott források bevonásával pályázatok útján	Hasznos szabadidő eltöltés	2./3
	Deviáns magatartási formák kialakulásának megelőzése	Önkéntes gyakorlati szakemberek, civil szervezetek által program, módszertani anyag összeállítása szülők, pedagógusok, korosztályok szerint gyermekek részére, különböző deviáns magatartások megelőzése és a megfelelő időben történő szexuális felvilágosítás érdekében	A mentális egészség megőrzése fiatal korban	2./4

	Pályázati lehetőségek megismerésének hiánya	Tanulást segítő programok megismertetése, igénybe vételének segítése a városban működő iskolai alapítványok, más civil szervezetek, egyházak számára	Pályázati lehetőségek megismerésének segítése	2./5
	A hátrányos helyzetű gyermekek szűnidei minden étkeztetése nem minden családnál megoldott	Kétszatos szűrőrendszer bevezetése a szűnidei gyermekétkeztetésben: 3. önkéntes igényfelmérés 4. Szakmai team által végzett felmérés az önkéntesség útján nem jelentkezett nehéz anyagi és szociális helyzetben lévő családokról, majd bevonásuk az étkeztetési programba	Minden rászoruló gyermek kapjon meleg ételt a szűnidejében	2./6
	Adathiány a gyermekek életkörülményeire vonatkozóan	A településeken megvalósuló az adatgyűjtések során figyelemmel kell lenni a gyermekeket érintő kérdésekre is: egészségi állapotra, fogyatékosságra, devians magatartási formák veszélyeire, jelenlétére, szabadidő eltöltési szokásokra, igényekre, hátrányos helyzetű gyermekek és családjaik életkörülményeire, stb.		2./7
	A szegényebb családok gyermekei számára nincs internet hozzáférés	A könyvtár szolgáltatásai révén segítse a hátrányos helyzetű gyermekek számára az információhoz jutást	A tanulást segítő egyenlő esélyek segítése	2./8
3. Nők	Beazonosított problémák	Fejlesztési lehetőségek meghatározása	Kapcsolódó intézkedés címe	Sorszám

	<p>Nemekre érzékeny adatgyűjtés hiánya szociális, egészségügyi, oktatási és foglalkoztatási területen a településen</p>	<p>Helyi esélyegyenlőségi információs adatgyűjtő és adatelemző munkacsoport működtetése</p>	<p>Nemekre érzékeny adatgyűjtés</p>	<p>3./1</p>
<p>Kisgyermekes dolgozó anyák rugalmas munkavégzési lehetőségeinek hiánya a településen</p>	<p>Kisgyermekes dolgozó anyák rugalmas munkavégzési lehetőségeinek biztosítására való felhívás az önkormányzat által felügyelt intézményekben, a városban működő más munkahelyeken</p>	<p>Kisgyermekes dolgozó anyák rugalmas munkavégzési lehetőségeinek biztosítására való felhívás az önkormányzat által felügyelt intézményekben, a városban működő más munkahelyeken</p>	<p>Kisgyermekes anyák rugalmas munkaidő beosztása</p>	<p>3./2</p>
<p>Gyermekneveléssel, egészséges életmóddal, háztartásvezetéssel kapcsolatos ismeretátadások hiánya a településen a célcsoport körében</p>	<p>Életvezetési tanácsadások, prevenciós programok, egészséges életmódra nevelés, ehhez kötődő programok tervezése és megszervezése célzott források bevonásával pályázati lehetőségek esetén (állami, önkormányzati, civil szervezetek)</p>	<p>Életvezetési tanácsadások, prevenciós programok, egészséges életmódra nevelés, ehhez kötődő programok tervezése és megszervezése célzott források bevonásával pályázati lehetőségek esetén (állami, önkormányzati, civil szervezetek)</p>	<p>Éljünk okosan és egészségesen!</p>	<p>3./3</p>
<p>Korai gyermekvállalás miatt alacsony iskolai végzettség a fiatal lányok körében</p>	<p>A 16-18 év közötti lányok általános iskolai végzettségének megszerzése a HÍD II. programban</p>	<p>A 16-18 év közötti lányok általános iskolai végzettségének megszerzése a HÍD II. programban</p>	<p>Fiatalok általános iskolai végzettségének megszerzése</p>	<p>3./4</p>
<p>Nők elleni, családon belüli erőszak elleni védekezés hiánya, látens probléma jelenléte a településen</p>	<p>Tájékoztató, felvilágosító programok tervezése szakmai szervezetek bevonásával</p>	<p>Tájékoztató, felvilágosító programok tervezése szakmai szervezetek bevonásával</p>	<p>Nők áldozattá válásának megelőzése</p>	<p>3./5</p>
<p>Sok a nem tervezett korai terhesség</p>	<p>Uniós forrásokkal (tájékoztató, felvilágosító programok megtartása (családtervezés, életmód tanácsadás)</p>	<p>Uniós forrásokkal (tájékoztató, felvilágosító programok megtartása (családtervezés, életmód tanácsadás)</p>	<p>Átgondolt családtervezés</p>	<p>3./6.</p>

	Gyes-en lévő nők visszatérése a munka világába nehéz	Uniói forrásokkal Európai Uniói támogatással társadalmi felzárkóztató programok megvalósítása egyes-en lévő anyáknak (kézségfejlesztő, kommunikációs tréningek, foglalkoztathatóságot segítő képzések szervezése, eljuttatása az érintettekhez)	A munkához való visszatérés segítése	3./7
	Aktív, tevékeny időskor, közösségi élet, társas kapcsolatok hiánya a településen	Idősek Klubja átköltözése korszerűbb, nagyobb épületbe. Igénybe vevők körének bővítése, vagy a berettyóújfalui városrészben is Idősek Klubja működtetése	Az idős emberek napjai társaságban, a róluk való gondoskodás mellett teljenek	4./1
	Az idős emberek mozgáskorlátozottságuk miatt nehezen, vagy nem tudnak közlekedni a városban	Lehetőség szerint támogató szolgálat létrehozása	Idők emberek helyi közlekedésének segítése.	4./2
4. Idősek	Nincs az idősekre vonatkozó célzott adatgyűjtés, elemzés és értékelés, így nehezen hozható releváns és célzott intézkedés a célcsoporthoz kötődően	Helyi esélyegyenlőségi információs adatgyűjtő és adatelemző munkacsoport működtetése	Időskorúakra adatgyűjtés érzékeny	4./3
	Egészségi problémák jelenléte az idősebb korosztálynál a településen	Egészség megőrzés, prevenció, szűrőprogramok szervezése, igénybevételeinek lehetőségét biztosítani a településen	Egészségben megőregedni	4./4

	<p>Idős emberek izoláltnak élnék a településen</p>	<p>Nemzedéki problémák, ellentétek oldása, kulturális programok szervezése; családok szerepének, felelősségének hangsúlyozása a méltó időskor megélése érdekében</p>	<p>Méltó öregkor megélése</p>	<p>4./5</p>
	<p>A városban az utak, járdák nem akadálymentesek, ami nehezíti az idős emberek közlekedését</p>	<p>Utak, járdák akadálymentesítése. A közterületeken megfelelő távolságokra padok elhelyezése.</p>	<p>Mindenki számára járható utak</p>	<p>4./6</p>
<p>5. Fogyatékkal élők</p>	<p>Idősek informatikai ismereteinek hiánya</p> <p>Adathiány a fogyatékkal élők számáról, fogyatékosok típusáról, megváltozott munkaképességűekről, mely gátolja a célzott intézkedések kialakítását a célcsoportra vonatkozóan</p> <p>Közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés nem biztosított</p> <p>Helyi foglalkoztatók, lakosság kellő érzékenységének hiánya</p> <p>Nem biztosított az informatikai akadálymentesség</p>	<p>Informatika tanfolyamok szervezése idős embereknek</p> <p>Helyi esélyegyenlőségi információs adatgyűjtő és adatelemző munkacsoport működtetése</p> <p>Városháza akadálymentesítése célzott források bevonásával, az akadálymentesített felmérése a közterületeken</p> <p>Közös szabadidős programok, kulturális események szervezése</p> <p>A város honlapjának akadálymentesítése</p>	<p>Informatika az új típusú kapcsolattartási lehetőség</p> <p>Adatgyűjtés a fogyatékkal élők, megváltozott munkaképességűek vonatkozásában</p> <p>Akadálymentesített javítása a városházán és a közterületeken</p> <p>Fogyatékkal élők helyzetének, értékeinek megismerése</p> <p>Az információk eljuttatásának lehetősége mindenkihez</p>	<p>4./7</p> <p>5./1</p> <p>5./2</p> <p>5./3</p> <p>5./4</p>

	<p>A fogyatékkal élők szervezetének segítése települési, térségi, járási szintű programok szervezésében</p> <p>Egyre több az SNI-s és autista gyermek</p>	<p>Együttműködés az érdekvépviseleti szervezetekkel, munkájuk segítése érdekében, az információk eljuttatásában az érintettekhez</p> <p>Autizmus szempontú akadálymentesítés (a szakemberek felkészítése az autizmus szűrésére és kezelésére)</p>	<p>Közösségi programok megszervezésének, információk eljuttatásának segítése</p> <p>Autizmus korai felismerése és kezelése</p>	<p>5./5</p> <p>5./6</p>
--	---	---	--	-------------------------

2. Az intézkedési területek részletes kifejtése

1./1

Az intézkedés címe		Romákra, hátrányos helyzetűekre vonatkozó adatgyűjtés
Az intézkedés pontos célcsoportja		Romák és/vagy mélyszegénységben élők
Az intézkedés- sel elérni kívánt cél	Kiinduló érték	0 munkacsoport
	Célérték	1 munkacsoport
Célérték dátuma	elérésének	2017. december 31
A célkitűzés összhangja stratégiai dokumentumokkal	egyéb	Nem releváns
Az intézkedés tartalma		Helyi esélyegyenlőségi információs, adatgyűjtő és adatelemző munkacsoport működtetése
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		Adatbázis és elemzése
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		Humán erőforrás
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		Társadalmi együttműködés

Az intézkedés címe	Bérlakás-építési program	
Az intézkedés pontos célcsoportja	Hátrányos helyzetű családok	
Az intézkedés-elérni kívánt cél	Kiinduló érték	63
	Célérték	88
Célérték elérésének dátuma	2018. május 30.	
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Nem releváns	
Az intézkedés tartalma	A városban létező lakhatási problémák enyhítése szociális bérlakás-építési program keretében	
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Bérlakás állomány számának növekedése 25 lakással	
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások	Pályázati források	
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Társadalmi együttműködés	

Az intézkedés címe		Hátrányos helyzetű családok integrációja
Az intézkedés pontos célcsoportja		Mélyszegénységben élők, romák
Az intézkedés-elérni kívánt cél	Kiinduló érték	0
	Célérték	Társadalmi felzárkózást segítő program megvalósítása
Célérték elérésének dátuma		2018. május 30.
A célkitűzés összhangja a stratégiai dokumentumokkal	egyéb	nem releváns
Az intézkedés tartalma		Társadalmi felzárkóztató fejlesztések, foglalkozások, programok szervezése, közösségi terek kialakítása
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		Program megvalósításának dokumentumai
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		Humán erőforrás, Európai Unió forrás
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		Társadalmi, szakmai együttműködés révén

1./4

Az intézkedés címe		Piacképes szakképzettség megszerzése
Az intézkedés pontos célcsoportja		Romák és/vagy mélyszegénységben élők
Az intézkedés-elérni kívánt cél	Kiinduló érték	0 fő
	Célérték	20 fő
Célérték elérésének dátuma		2017. július 1.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal		Nem releváns
Az intézkedés tartalma		Képzési lehetőségek kihasználása szakma-szerzésre, másod szakma-szerzésre
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		Szakma megszerzését igazoló dokumentumok
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		Pályázati forrás
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		Társadalmi együttműködés révén

1./5

Az intézkedés címe		Egészségmegőrzés prevencióval
Az intézkedés pontos célcsoportja		Romák és/vagy mélyszegénységben élők
Az intézkedés-	Kiinduló érték	0 fő

sel elérni kívánt cél	Célérték	100 fő
Célérték elérésének dátuma		2018. május 30.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal		Nem releváns
Az intézkedés tartalma		Ingyenes szűrővizsgálatok szervezése
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		Jelenléti ív
Intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		Pályázati forrás
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		Társadalmi együttműködés révén

1./6

Az intézkedés címe	Egészségügyi ellátás korszerűsítése	
Az intézkedés pontos célcsoportja	Romák és/vagy mélyszegénységben élők	
Az intézkedés-sel elérni kívánt cél	Kiinduló érték	0
	Célérték	1 felújított felnőtt orvosi rendelő
Célérték elérésének dátuma	2017. július 1.	
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Berettyóújfalu város Önkormányzata 2014-2018. éves gazdasági programja	

Az intézkedés tartalma	A felnőtt orvosi rendelő felújítása, korszerűsítése
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Pályázati dokumentáció
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások	Pályázati forrás
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzati, háziorvosi együttműködés révén

1./7

Az intézkedés címe	Szociális szolgáltatások iránti igények, szolgáltatási kötelezettségek összhangjának megteremtése	
Az intézkedés pontos célcsoportja	Romák és/vagy mélyszegénységben élők	
Az intézkedés-sel elérni kívánt cél	Kiinduló érték	0 fő
	Célérték	20 fő
Célérték elérésének dátuma	2017. július 1.	
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Nem releváns	
Az intézkedés tartalma	Szolgáltatástervezési koncepció elkészítése	
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Hatályos szolgáltatásszervezési koncepció megléte	
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások	Humán erőforrás, saját pénzügyi forrás	
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Társadalmi együttműködés révén	

2./1

Az intézkedés címe		Iskolai hiányzások arányának csökkentése
Az intézkedés pontos célcsoportja		gyermekek
Az intézkedés-elérni kívánt cél	Kiinduló érték	0 családi tanulási program
	Célérték	Családi tanulási programok megvalósulása
Célérték dátuma	elérésének	2018. május 30.
A célkitűzés összhangja stratégiai dokumentumokkal	egyéb	Nem releváns
Az intézkedés tartalma		Társadalmi felzárkóztató programokban a családot komplexen kezelve kell szemléletváltozást elérni
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		Pályázati dokumentáció
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		Pályázati forrás
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		Társadalmi együttműködés révén

2./2

Az intézkedés címe		Neveljük egészséges gyermekeket
Az intézkedés pontos célcsoportja		Gyermekek
Az intézkedés- sel elérni kívánt cél	Kiinduló érték	0 tanácsadás
	Célérték	Tanácsadások, programok
Célérték elérésének dátuma		2018. május 30.
A célkitűzés összhangja stratégiai dokumentumokkal	egyéb	Nem releváns
Az intézkedés tartalma		Életvezetési tanácsadások, prevenciós programok, egészséges életmódra nevelés, ezeket segítő programok megtervezése és célzott források megnyílása esetén ezek megszervezése
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		Pályázati dokumentáció, egyéb foto dokumentáció
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		Humán erőforrás, pályázati forrás
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		Társadalmi és szakmai együttműködés révén

2./3

Az intézkedés címe		Hasznos szabadidő eltöltés
Az intézkedés pontos célcsoportja		Gyermekek
Az intézkedés-	Kiinduló érték	Nem releváns

sel elérni kívánt cél	Célérték	1 a fiatalok szabadidős programjait szolgáló helyszín
Célérték elérésének dátuma		2018. május 30.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal		Nem releváns
Az intézkedés tartalma		Közösségi terek létrehozása a szabadidő kulturált körülmények közötti értelmes eltöltésére a településen célzott források bevonásával pályázatok útján
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		Pályázati dokumentáció
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		Pályázati forrás
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		Társadalmi együttműködés révén

2./4

Az intézkedés címe	A mentális egészség megőrzése fiatal korban	
Az intézkedés pontos célcsoportja	Gyermekek, fiatalok	
Az intézkedés-sel elérni kívánt cél	Kiinduló érték	0
	Célérték	Elkészült módszertani anyagok
Célérték elérésének dátuma		2018. május 30.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal		Nem releváns

Az intézkedés tartalma	Önkéntes gyakorlati szakemberek, civil szervezetek által program, módszertani anyag összeállítása szülők, pedagógusok, korosztályok szerint gyermekek részére, különböző deviáns magatartások megelőzése és a megfelelő időben történő szexuális felvilágosítás érdekében
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Elkészült módszertani anyagok
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások	Önkormányzati előirányzat, pályázati forrás
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Társadalmi együttműködés révén

2./5

Az intézkedés címe	Pályázati lehetőségek megismerésének segítése	
Az intézkedés pontos célcsoportja	Iskolai alapítványok, civil szervezetek, egyházak	
Az intézkedés-elérni kívánt cél	Kiinduló érték	0
	Célérték	Pályázatfigyelés, tájékoztatók megküldése
Célérték elérésének dátuma	2018. május 30.	
A célkitűzés összhangja stratégiai dokumentumokkal	Nem releváns	
Az intézkedés tartalma	Tanulást segítő programok megismertetése, igénybe vételének segítése a városban működő iskolai alapítványok, más civil szervezetek, egyházak számára	
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Elküldött tájékoztatók	
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások	Humán erőforrás	
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Társadalmi együttműködés révén	

2./6

Az intézkedés címe		Minden rászoruló gyermek kapjon meleg ételt a szünidőben
Az intézkedés pontos célcsoportja		Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek
Az intézkedés-sel elérni kívánt cél	Kiinduló érték	0
	Célérték	100 rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek
Célérték elérésének dátuma		2018. május 30.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal		Nem releváns
Az intézkedés tartalma		Kétcsatornás szűrőrendszer bevezetése a szünidei gyermekétkeztetésben: 5. önkéntes igényfelmérés 6. Szakmai team által végzett felmérés az önkéntesség útján nem jelentkezett nehéz anyagi és szociális helyzetben lévő családokról, majd bevonásuk az étkeztetési programba
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		KÖSZI étkezők nyilvántartása
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		Humán erőforrás
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		Társadalmi együttműködés révén

2./7

Az intézkedés címe		Hátrányos helyzetű gyermekek életkörülményeinek megismerése
Az intézkedés pontos célcsoportja		Berettyóújfalu gyermekkorú lakossága
Az intézkedés-elérni kívánt cél	Kiinduló érték	0
	Célérték	1 felmérés
Célérték elérésének dátuma		2018. május 30.
A célkitűzés összhangja stratégiai dokumentumokkal	egyéb	Nem releváns
Az intézkedés tartalma		Helyi esélyegyenlőségi információs, adatgyűjtő és adatelemző munkacsoport működtetése. A településeken megvalósuló az adatgyűjtések során figyelemmel kell lenni a gyermekeket érintő kérdésekre is: egészségi állapotra, fogyatékosságra, deviáns magatartási formák veszélyeire, jelenlétére, szabadidő eltöltési szokásokra, igényekre, hátrányos helyzetű gyermekek és családjaik életkörülményeire, stb.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		Adatbázis és elemzése
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		Humán erőforrás
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		Társadalmi együttműködés révén

2./8

Az intézkedés címe	A tanulást segítő egyenlő esélyek biztosítása
Az intézkedés pontos célcsoportja	Szegény körülmények között élő gyermekek

Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Kiinduló érték	0
	Célérték	50 gyermek könyvtári beiratkozása
Célérték elérésének dátuma		2018. május 30.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal		Nem releváns
Az intézkedés tartalma	A könyvtár szolgáltatásai révén segítse a hátrányos helyzetű gyermekek számára az információhoz jutást	
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Beiratkozottak száma	
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások	Humán erőforrás	
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Társadalmi együttműködés révén	

3./1

Az intézkedés címe	Nemekre érzékeny adatgyűjtés	
Az intézkedés pontos célcsoportja	Nők	
Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Kiinduló érték	0 munkacsoport
	Célérték	1 munkacsoport
Célérték elérésének dátuma		2018. május 30.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal		Nem releváns
Az intézkedés tartalma	Helyi esélyegyenlőségi információs, adatgyűjtő és adatelemző munkacsoport létrehozása, működtetése	

Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Adatbázis és elemzése
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások	Humán erőforrás
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Társadalmi együttműködés révén

Az intézkedés címe		Kisgyermekes anyák rugalmas munkaidő beosztása
Az intézkedés pontos célcsoportja		Egyedülálló anyák
Az intézkedés-sel elérni kívánt cél	Kiinduló érték	0
	Célérték	Rugalmas munkavégzési lehetőséget biztosító munkáltatók
Célérték elérésének dátuma		folyamatos
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal		Nem releváns
Az intézkedés tartalma		Kisgyermekes dolgozó anyák rugalmas munkavégzési lehetőségének biztosítására való felhívás az önkormányzat által felügyelt intézményekben, a városban működő más munkahelyeken
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		Rugalmas munkavégzési lehetőséget biztosító munkáltatók száma
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		Nem releváns
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		Munkáltatói, fenntartói döntés révén

Az intézkedés címe		Éljünk okosan és egészségesen!
Az intézkedés pontos célcsoportja		Családos nők
Az intézkedés-elérni kívánt cél	Kiinduló érték	0 tanácsadás
	Célérték	Tanácsadások, programok
Célérték elérésének dátuma		2018. május 30.
A célkitűzés összhangja stratégiai dokumentumokkal	egyéb	Nem releváns
Az intézkedés tartalma		Életvezetési tanácsadások, prevenciós programok, egészséges életmódra nevelés, ehhez kötődő programok tervezése és megszervezése célzott források bevonásával pályázati lehetőségek esetén (állami, önkormányzati, civil szervezetek)
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		Pályázati dokumentáció (Jelenléti ívek, beszámolók, fotó dokumentáció)
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		Humán erőforrás, pályázati forrás
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		Társadalmi együttműködés révén

Az intézkedés címe	Fiatalok befejezett általános iskolai végzettségének megszerzése	
Az intézkedés pontos célcsoportja	Fiatalok, elsősorban fiatal lányok	
Az intézkedés-elérni kívánt cél	Kiinduló érték	0
	Célérték	Az iskolából kimaradók számának csökkenése
Célérték elérésének dátuma	2018. május 30.	
A célkitűzés összhangja a stratégiai dokumentumokkal	Nem releváns	
Az intézkedés tartalma	A 16-18 év közötti lányok általános iskolai végzettségének megszerzése a HÍD II. programban	
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Iskolák által szolgáltatott adatok	
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások	Humán erőforrás	
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Társadalmi együttműködés révén	

Az intézkedés címe		Nők áldozattá válásának megelőzése
Az intézkedés pontos célcsoportja		Fiatalkorú és felnőtt nők
Az intézkedés-elérni kívánt cél	Kiinduló érték	0
	Célérték	Megszervezett tájékoztatók, programok
Célérték elérésének dátuma		2018. május 30.
A célkitűzés összhangja stratégiai dokumentumokkal	egyéb	Nem releváns
Az intézkedés tartalma		Tájékoztató, felvilágosító programok tervezése szakmai szervezetek bevonásával
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		Fotódokumentáció
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		Humán erőforrás
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		Társadalmi együttműködés révén

3./6

Az intézkedés címe	Átgondolt családtervezés	
Az intézkedés pontos célcsoportja	Fiatalok, elsősorban fiatal lányok	
Az intézkedés-elérni kívánt cél	Kiinduló érték	0
	Célérték	Évente tájékoztató, felvilágosító programok
Célérték elérésének dátuma	2018. május 30.	
A célkitűzés összhangja a stratégiai dokumentumokkal	Nem releváns	
Az intézkedés tartalma	Uniós forrásokkal (tájékoztató, felvilágosító programok megtartása (családtervezés, életmód tanácsadás)	
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Pályázati dokumentáció	
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások	Pályázati forrás	
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Társadalmi együttműködés révén	

3./7

Az intézkedés címe		A munkához való visszatérés segítése
Az intézkedés pontos célcsoportja		Gyes-en lévő nők
Az intézkedés-elérni kívánt cél	Kiinduló érték	0
	Célérték	20 fő
Célérték elérésének dátuma		2018. május 30.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal		Nem releváns
Az intézkedés tartalma		Európai Unió támogatással társadalmi felzárkóztató programok megvalósítása gyes-en lévő anyáknak (kétségfejlesztő, kommunikációs tréningek, foglalkoztathatóságot segítő képzések szervezése, eljuttatása az érintettekhez)
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		Pályázati dokumentáció
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		Humán erőforrás
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		Társadalmi együttműködés révén

4./1

Az intézkedés címe		Az idős emberek napjai társaságban, a róluk való gondoskodás mellett teljenek
Az intézkedés pontos célcsoportja		Idősek, nyugdíjasok
Az intézkedés-elérni kívánt cél	Kiinduló érték	Nem releváns
	Célérték	Korszerű épületben működő Idősek Klubja, létszám bővülés adatai, új idősök klubja beindítása
Célérték elérésének dátuma		2016. június 30. és folyamatos
A célkitűzés összhangja stratégiai dokumentumokkal	egyéb	Nem releváns
Az intézkedés tartalma		Idősek Klubja átköltözése korszerűbb, nagyobb épületbe. Igénybe vevők körének bővítése, vagy a berettyóújfalui városrészben is Idősek Klubja működtetése
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		Klubtagok számának emelkedése, Klubok átköltözése, számának növekedése
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		Pályázati forrás, saját forrás, humán erőforrás
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		Társadalmi együttműködések révén

4./2

Az intézkedés címe		Idők emberek helyi közlekedésének segítése.
Az intézkedés pontos célcsoportja		Időskorúak
Az intézkedés-elérni kívánt cél	Kiinduló érték	0
	Célérték	Támogató szolgálat működése a városban
Célérték elérésének dátuma		2018. május 30.
A célkitűzés összhangja stratégiai dokumentumokkal	egyéb	Nem releváns
Az intézkedés tartalma		Lehetőség szerint támogató szolgálat létrehozása
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		Támogató szolgálat működtetésére szolgáltatási szerződés vagy támogató szolgálat működési engedélye
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		Pályázati forrás, saját forrás
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		Társadalmi együttműködés révén

Az intézkedés címe		Időskorúakra érzékeny adatgyűjtés
Az intézkedés pontos célcsoportja		Idős emberek
Az intézkedés-elérni kívánt cél	Kiinduló érték	0 munkacsoport
	Célérték	1 munkacsoport
Célérték elérésének dátuma		2018. május 31.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal		Nem releváns
Az intézkedés tartalma		Helyi esélyegyenlőségi információs, adatgyűjtő és adatelemző munkacsoport létrehozása, működtetése
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		Adatbázis, elemzés
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		Pályázati forrás, humán erőforrás
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		Társadalmi együttműködés révén

4./4

Az intézkedés címe		Egészségben megőregedni
Az intézkedés pontos célcsoportja		Idős emberek
Az intézkedés-elérni kívánt cél	Kiinduló érték	1 program
	Célérték	Egészségügyi szűrőprogram
Célérték elérésének dátuma		folyamatos
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal		Nem releváns
Az intézkedés tartalma		Egészség megőrzés, prevenció, szűrőprogramok szervezése, igénybevételének lehetőségét biztosítani a településen
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		Beszámoló, fotódokumentáció
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		Pályázati forrás
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		Társadalmi és szakmai együttműködések révén

Az intézkedés címe		Méltó öregkor megélése
Az intézkedés pontos célcsoportja		Időskorúak
Az intézkedés-elérni kívánt cél	Kiinduló érték	0
	Célérték	Közös programok
Célérték elérésének dátuma		2018. május 31.
A célkitűzés összhangja stratégiai dokumentumokkal	egyéb	Nem releváns
Az intézkedés tartalma		Nemzedéki problémák, ellentétek oldása , kulturális programok szervezése; családok szerepének, felelősségének hangsúlyozása a méltó idősor megélése érdekében
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		Rendezvények fotói, beszámolók
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		Pályázati erőforrások, humán erőforrás
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		Társadalmi együttműködés révén

4./6

Az intézkedés címe		Mindenki számára járható utak
Az intézkedés pontos célcsoportja		Időskorúak
Az intézkedés-elérni kívánt cél	Kiinduló érték	0
	Célérték	A város minden útja akadálymentes
Célérték elérésének dátuma		2018. május 31.
A célkitűzés összhangja stratégiai dokumentumokkal	egyéb	Nem releváns
Az intézkedés tartalma		Utak, járdák akadálymentesítése. A közterületeken megfelelő távolságokra padok elhelyezése.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		Akadálymentes utak
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		Pályázati erőforrások, saját forrás
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		Társadalmi együttműködés révén

4./7

Az intézkedés címe	Informatika az új típusú kapcsolattartási lehetőség	
Az intézkedés pontos célcsoportja	Időskorúak	
Az intézkedés-elérni kívánt cél	Kiinduló érték	0
	Célérték	Informatika tanfolyam idős emberek részére
Célérték elérésének dátuma	2018. május 31.	
A célkitűzés összhangja stratégiai dokumentumokkal	Nem releváns	
Az intézkedés tartalma	Informatika tanfolyamok szervezése idős embereknek, távol élő családtagjaikkal való kapcsolattartás érdekében	
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Tanfolyam elvégzését igazoló tanúsítvány vagy fotók, beszámoló	
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások	Pályázati erőforrások, humán erőforrás	
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Társadalmi együttműködés révén	

5./1

Az intézkedés címe		Adatgyűjtés a fogyatékkal élők, megváltozott munkaképességűek vonatkozásában
Az intézkedés pontos célcsoportja		Fogyatékkal élők, megváltozott munkaképességűek
Az intézkedés-elérni kívánt cél	Kiinduló érték	0 munkacsoport
	Célérték	1 munkacsoport
Célérték elérésének dátuma		2018. május 31.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal		Nem releváns
Az intézkedés tartalma		Helyi esélyegyenlőségi információs, adatgyűjtő és adatelemző munkacsoport létrehozása, működtetése
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		Adatbázis, adatok elemzése
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		Humán erőforrás, pályázati forrás
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		Társadalmi együttműködés révén

5./2

Az intézkedés címe		Akadálymentesítettség javítása a városházán és a közterületeken
Az intézkedés pontos célcsoportja		Fogyatékkal élők, megváltozott munkaképességűek
Az intézkedés-elérni kívánt cél	Kiinduló érték	Nem releváns
	Célérték	Akadálymentesített városháza és közterületek
Célérték elérésének dátuma		Folyamatos
A célkitűzés összhangja stratégiai dokumentumokkal	egyéb	Nem releváns
Az intézkedés tartalma		Városháza akadálymentesítése célzott források bevonásával, az akadálymentesítettség felmérése a közterületeken
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		Akadálymentesített városháza és közterületek
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		Európai Uniós pályázati forrás
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		Az önkormányzati feladatellátásban

5./3

Az intézkedés címe		Fogyatékkal élők helyzetének, értékeinek megismerése
Az intézkedés pontos célcsoportja		Fogyatékkal élők, megváltozott munkaképességű személyek
Az intézkedés-	Kiinduló érték	0

sel elérni kívánt cél	Célérték	Közös rendezvények, programok
Célérték dátuma	elérésének	Folyamatos
A célkitűzés összhangja stratégiai dokumentumokkal	egyéb	Nem releváns
Az intézkedés tartalma		Közös szabadidős programok, kulturális események szervezése a helyi társadalom érzékenyítése érdekében
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		Megszervezett események
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		Humán erőforrás
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		Társadalmi együttműködés révén

5./4

Az intézkedés címe	Az információk eljuttatásának lehetősége mindenkire	
Az intézkedés pontos célcsoportja	Fogyatékkal élők	
Az intézkedés-sel elérni kívánt cél	Kiinduló érték	0
	Célérték	Akadálymentesített honlap
Célérték dátuma	elérésének	2016. június 30.
A célkitűzés összhangja stratégiai dokumentumokkal	egyéb	Nem releváns
Az intézkedés tartalma	A város honlapjának akadálymentesítése	
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Akadálymentesített honlap	

Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások	Pályázati forrás, humán erőforrás
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Társadalmi együttműködés révén

5./5

Az intézkedés címe	Közösségi programok megszervezésének, információk eljuttatásának segítése	
Az intézkedés pontos célcsoportja	Fogyatékkal élők	
Az intézkedés-elérni kívánt cél	Kiinduló érték	Nem releváns
	Célérték	A Bihari Hírlap bevonása a tájékoztatásban, megjelent tájékoztatások
Célérték elérésének dátuma	2016. június 30.	
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Nem releváns	
Az intézkedés tartalma	Együttműködés az érdek-képviselői szervezetekkel, munkájuk segítése érdekében, az információk eljuttatásában az érintettekhez	
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Megjelent tájékoztatások a Bihari Hírlapban	
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások	Humán erőforrás	
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Társadalmi együttműködés révén	

5./6

Az intézkedés címe		Autizmus korai felismerése és kezelése
Az intézkedés pontos célcsoportja		Fogyatékkal élők
Az intézkedés-elérni kívánt cél	Kiinduló érték	Nem releváns
	Célérték	Autizmus kezelésében képzett szakemberek
Célérték elérésének dátuma		2018. május 30.
A célkitűzés összhangja stratégiai dokumentumokkal	egyéb	Nem releváns
Az intézkedés tartalma		Autizmus szempontú akadálymentesítés (a szakemberek felkészítése az autizmus szűrésére és kezelésére)
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		Képesítést igazoló tanúsítvány, bizonyítvány
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		Pályázati forrás
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		Társadalmi együttműködés révén

3. Összegző táblázat - Intézkedési Terv

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedés következtetésében feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége									
1./1	Romákra, hátrányos helyzetűekre vonatkozó adatgyűjtés	Adatgyűjtés hiánya a közszolgáltatásokhoz való hozzáférésről, azok igénybevételéről a hátrányos helyzetű csoportok körében	Nem releváns	Helyi esélyegyenlőségi információs, adatgyűjtő és adatelemző munkacsoport működtetése	BZSZK, Önkormányzat Roma Önkormányzat	2017.12.31.	Adatbázis és elemzése	Humán erőforrás	Társadalmi együttműködés
1./2	Bérlakás-építési program	Lakáshelyzet megoldatlansága a hátrányos helyzetű családoknál	Nem releváns	A városban létező lakhatási problémák enyhítése szociális bérlakás-építéssel	Önkormányzat Városfejlesztési Iroda	2018.05.30.	Bérlakás állomány számának növekedése 25 lakással	Pályázati forrás	Társadalmi együttműködés

1./3	Hátrányos helyzetű családok integrációja	Mélyszegénységben élő és roma családok társadalmi leszakadása	Társadalmi felzárkóztató fejlesztések, foglalkozások, programok szervezése, közösségi terek kialakítása	Nem releváns	Társadalmi felzárkóztató fejlesztések, foglalkozások, programok szervezése, közösségi terek kialakítása	Építési program keretében	Önkormányzat projekt menedzsment	2018.05.30.	Program megvalósításának dokumentumai	Humán erőforrás, pályázati forrás	Társadalmi, szakmai együttműködés révén
1./4	Piacépes szakképzettség megszerzése	Alacsony képzettség, elavult szakmák	Képzési lehetőségek kihasználása szakma-szerzésre, másod szakma-szerzésre	Nem releváns	Képzési lehetőségek kihasználása szakma-szerzésre, másod szakma-szerzésre	Szakképzési Centrum, felnőtt képz. civil szervezetek	2017.07.01.	Szakma megszerzését igazoló dokumentumok	pályázati forrás	Társadalmi együttműködés révén	
1./5	Egészségmegőrzés prevencióval	Roszszerzésű egészségügyi állapot	Ingyenes szűrővizsgálatok szervezése	Nem releváns	Ingyenes szűrővizsgálatok szervezése	Háziorvosok	2018.05.30.	Jelenléti ív, más dokumentumok	pályázati forrás	Társadalmi együttműködés révén	
1./6	Egészségügyi ellátás korszerűsítése	Felnőtt orvosi rendelők korszerűtlensége	A felnőtt orvosi rendelők felújítása, korszerűsítése	Berettyóújfalui Város Önkormányzata 2014-2018. éves gazdasági programja	A felnőtt orvosi rendelők felújítása, korszerűsítése	Önkormányzat, Városfejlesztési iroda	2017.07.01.	Pályázati dokumentáció	pályázati forrás	Önkormányzati, háziiorvosi együttműködés révén	
1./7	Szociális szolgáltatások iránti	Hatályos szolgáltatás	Szolgáltatás	Nem releváns	Szolgáltatás	Szolgáltatástervezési	2017.07.01.	Hatályos szolg.szerv.	Humán erőforrás,	Társadalmi együttműködés	

igények, szolgáltatási kötelezettségek összehangjának megteremtése	vezési koncepció hiánya	koncepció elkészítése	koncepció elkészítése	BSZSZK	2018.05.30.	koncepció megléte	saját pénzügyi forrás	révén
II. A gyermekek esélyegyenlősége								
2./1 Iskolai hiányzások arányának csökkentése	Magas az iskolai hiányzások száma	Társadalmi felzárkóztató programokban a családot komplexen kezelve kell szemléletváltást elérni	Társadalmi felzárkóztató programokban a családot komplexen kezelve kell szemléletváltást elérni	KLK. BSZSZK, Projektmenedzsment	2018.05.30.	Pályázati dokumentáció	pályázati forrás	Társadalmi együttműködés révén
2./2 Neveljünk egészséges gyermekeket!	A szülők gyermeknevelési hiányosságai, melyek a tájékozatlanságból fakadnak, illetve a jó példák, gyakorlatok nem ismertek a szülők előtt	Élvezetési tanácsadások, prevenciós programok, egészséges életmódra nevelés, ezeket segítő programok megtervezése és célzott források megnyílása esetén ezek megszerzése	Élvezetési tanácsadások, prevenciós programok, egészséges életmódra nevelés, ezeket segítő programok megtervezése és célzott források megnyílása esetén ezek megszerzése	Eü. intézmények, gyermekintézmények, KLK, projektmenedzsment	2018.05.30.	Pályázati dokumentáció, egyéb foto dokumentáció	Humán erőforrás, pályázati forrás	Társadalmi és szakmai együttműködés révén

2./3	Hasznos eltöltés szabadidő	A gyermekek hasznos szabadidő eltöltési lehetősége kevés a településen, mely csökkenti a település megtartóerejét és nem biztosítja a gyermekek számára az egyenlő esélyű hozzáférést	Közösségi terek létrehozása a szabadidő kulturált körülmények közötti értelmeltöltésére a településen célzott források bevonásával pályázatok útján	Nem releváns	Közösségi terek létrehozása a szabadidő kulturált körülmények közötti értelmeltöltésére a településen célzott források bevonásával pályázatok útján	Projektmenedzsmint, civil szervezetek	2018.05.30.	Pályázati dokumentáció	Pályázati forrás	Társadalmi együttműködés révén
2./4	A mentális egészség megőrzése fiatal korban	Deviáns magatartási formák kialakulásának megelőzése	Önkéntes gyakorlati szakemberek, civil szervezetek által program, módszertani anyag összeállítása szülők, pedagógusok, korosztályok szerint gyermekek részére,	Nem releváns	Önkéntes gyakorlati szakemberek, civil szervezetek által program, módszertani anyag összeállítása szülők, pedagógusok, korosztályok szerint gyermekek részére, különböző deviáns	Bihari Gyerekesély Iroda, Rendőrség, BSZSZK	2018.05.30.	Elkészült módszertani anyagok	Önkormányzati forrás, pályázati forrás	Társadalmi együttműködés révén

					<p>gyermeket érintő kérdésekre is: egészségi állapotra, fogyatékosagra, deviáns magatartási formák veszélyeire, jelenlétére, szabadidő eltöltési szokásokra, igényekre, hátrányos helyzetű gyermekek és családjaik életkörülményeire, stb.</p>		2018.05.30.	Beiratkozottak száma	Humán erőforrás	Könyvtár által a szolgáltatás folyamatos biztosítása révén
2./8	A tanuló segítő esélyek biztosítása	A hátrányos helyzetű gyermekek részére a tanulást segítő informácók nem férhetők hozzá, ezért a könyvtári beiratkozásokkal ezt az esélyt emelni kell.	A hátrányos helyzetű gyermekek számára az információhoz jutást	Nem releváns	A könyvtár szolgáltatásai révén segítse a hátrányos helyzetű gyermekek számára az információhoz jutást	BKK vezetője, Oktatási intézmények vezetői	2018.05.30.	Beiratkozottak száma	Humán erőforrás	Könyvtár által a szolgáltatás folyamatos biztosítása révén

3./1	Nemekre érzékeny adatgyűjtés	Nemekre érzékeny adatgyűjtés hiánya szociális, egészségügyi, oktatási és foglalkoztatási területen a településen	Helyi esélyegyenlőségi információs adatgyűjtő és adatelemző munkacsoport működtetése	Nem releváns	Helyi esélyegyenlőségi információs, adatgyűjtő és adatelemző munkacsoport létrehozása, működtetése	Önkormányzat, BSZSZK, Roma Önkormányzat	2018.05.30.	Adatbázis és elemzése	Humán erőforrás	Társadalmi együttműködés révén
3./2	Kisgyermekes anyák rugalmas munkaidő beosztása	Kisgyermekes dolgozó anyák rugalmas munkavégzési lehetőségének hiánya a településen	Kisgyermekes dolgozó anyák rugalmas munkavégzési lehetőségének biztosítására való felhívás az önkormányzat által felügyelt intézményekben, a városban működő más munkahelyeken	Nem releváns	Kisgyermekes dolgozó anyák rugalmas munkavégzési lehetőségének biztosítására való felhívás az önkormányzat által felügyelt intézményekben, a városban működő más munkahelyeken	Önkormányzat + fenntartásába n működő intézmények vezetői	Rugalmas munkavégzési lehetőséget biztosító munkáltatók száma	Munkáltatói, fenntartói döntés révén	Nem releváns	
3./3	Éljünk okosan és egészségesen!	Gyermekneveléssel, egészséges	Élvezetési tanácsadások, prevenciók	Nem releváns	Élvezetési tanácsadások, prevenciók	BKK, háziorvosok, védőnők, BSZSZK, civil	2018.05.30.	Pályázati dokumentáció (Jelenléti ívek, beszámoló, forrás)	Humán erőforrás, pályázati forrás	Társadalmi együttműködés révén

		életmóddal, háztartásvezetéssel kapcsolatos ismeretátadások hiánya a településen a célcsoport körében	programok, egészséges életmódra nevelés, ehhez kötődő programok tervezése és megszervezése célzott források bevonásával pályázati lehetőségek esetén (állami, önkormányzati, civil szervezetek)		programok, egészséges életmódra nevelés, ehhez kötődő programok tervezése és megszervezése célzott források bevonásával pályázati lehetőségek esetén (állami, önkormányzati, civil szervezetek)	szervezetek, projekt menedzsment		fotó dokumentáció)		
3./4	Fiatalok befejezett általános iskolai végzettségének megszerzése	Korai gyermekvállalás miatt alacsony iskolai végzettség a fiatal lányok körében	A 16-18 év közötti lányok általános iskolai végzettségének megszerzése a HÍD II. programban	Nem releváns	A 16-18 év közötti lányok általános iskolai végzettségének megszerzése a HÍD II. programban	KLIK, Szakképzési Centrum	2018.05.30.	Iskolák által szolgáltatott adatok	Humán erőforrás	Társadalmi együttműködés révén
3./5	Nők áldozattá válásának megelőzése	Nők elleni, családon belüli erőszak elleni védekezés hiánya, látens	Tájékoztató, felvilágosító programok tervezése szakmai	Nem releváns	Tájékoztató, felvilágosító programok tervezése szakmai szervezetek	BSZSZK, Rendőrség	2018.05.30.	Fotódokumentáció, jelenléti ív	Humán erőforrás	Társadalmi együttműködés révén

	probléma jelenléte a településen	szervezetek bevonásával	Nem releváns	bevonásával						
3./6	Átgondolt családtervezés	Sok a nem tervezett korai terhesség	Uniói forrásokkal (tájékoztató, felvilágosító programok megtartása (családtervezés, életmód tanácsadás)	Nem releváns	Uniói forrásokkal (tájékoztató, felvilágosító programok megtartása (családtervezés, életmód tanácsadás)	Védőnők, gyermekorvosok, Iskolák, KLIK, Szakképzési Centrum	2018.05.30.	Pályázati dokumentáció	Pályázati forrás	Társadalmi együttműködés révén
3./7	A munkához való visszatérés segítése	Gyes-en lévő nők visszatérése a munka világába nehéz	Uniói forrásokkal Európai Uniói támogatással társadalmi felzárkóztató programok megvalósítása gyes-en lévő anyáknak (kétségfejlés	Nem releváns	Európai Uniói támogatással társadalmi felzárkóztató programok megvalósítása gyes-en lévő anyáknak (kétségfejlés	Önkormányzat, projekt menedzsment	2018.05.30.	Pályázati dokumentáció	Pályázati forrás	Társadalmi együttműködés révén

4./6	Mindenki számára járható utak	A városban az utak, járdák nem akadálymentesek, ami nehezíti az idősek emberek közlekedését	Utak, járdák akadálymentesítése. A közterületeken megfelelő távolságokra padok elhelyezése.	Nem releváns	Utak, járdák akadálymentesítése. A közterületeken megfelelő távolságokra padok elhelyezése.	Önkormányzat	2018.05.31.	Akadálymentes utak	Pályázati forrás, saját forrás	Társadalmi együttműködés révén
4./7	Informatika az új típusú kapcsolattartási lehetőség	Idősek informatikai ismereteinek hiánya	Informatika tanfolyamok szervezése idősek embereknek, távol élő családtagjaikkal való kapcsolattartás érdekében	Nem releváns	Informatika tanfolyamok szervezése idősek embereknek, távol élő családtagjaikkal való kapcsolattartás érdekében	Felnőttképző civil szervezetek	2018.05.31.	Tanfolyam elvégzését igazoló tanúsítvány vagy fotók, beszámoló	humán erőforrás, pályázati forrás	Társadalmi együttműködés révén
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
5./1	Adatgyűjtés a fogyatékkal élők, megváltozott munkaképességűek vonatkozásában	Adathiány a fogyatékkal élők számára, a fogyatékoság típusáról, megváltozott munkaképességűekről, mely gátolja a célzott intézkedések	Helyi esélyegyenlőségi információs adatgyűjtő és adatelemző munkacsoport működtetése	Nem releváns	Helyi esélyegyenlőségi információs adatgyűjtő és adatelemző munkacsoport létrehozása, működtetése	BSZSZK, háziorvosok, érdekképviselői szervezetek, Önkormányzat	2018.05.31.	Adatbázis, adatok elemzése	humán erőforrás, pályázati forrás	Társadalmi együttműködés révén

	<p>programok megszervezésének, információk eljuttatásának segítése</p>	<p>élők szervezeteinek segítése települési, térségi, járási szintű programok szervezésében</p>	<p>s az érdeklős szervezetekkel, munkájuk segítése érdekében, az információk eljuttatásában az érintettekhez</p>		<p>s az érdeklős szervezetekkel, munkájuk segítése érdekében, az információk eljuttatásában az érintettekhez</p>	<p>érdeklős szervezetek</p>	<p>tájékoztatások a Bihari Hírlapban</p>	<p>erőforrás</p>	<p>együttműködés révén</p>	
<p>5./6</p>	<p>Autizmus felismerése és kezelése</p>	<p>Egyre több az SNI-s és autista gyermek</p>	<p>Autizmus szempontú akadálymentesítés (a szakemberek felkészítése az autizmus szűrésére és kezelésére)</p>	<p>Nem releváns</p>	<p>Autizmus szempontú akadálymentesítés (a szakemberek felkészítése az autizmus szűrésére és kezelésére)</p>	<p>Bölcsőde, óvoda, KLIK</p>	<p>2018.05.30.</p>	<p>Képesítést igazoló tanúsítvány, bizonyítvány</p>	<p>Pályázati forrás</p>	<p>Társadalmi együttműködés révén</p>

4. Megvalósítás

Berettyóújfalu Város Önkormányzata a Helyi Esélyegyenlőségi Program elfogadását megelőzően a konzultáció és véleményformálás lehetőségét minden, a megvalósításba bevont szakmai és társadalmi partner számára biztosítja.

Annak érdekében, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósítása hatékony, a tervezett intézkedések hosszú távú érvényesülése, fenntartható fejlődése biztosított legyen, Berettyóújfalu Város Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Fórumot állít fel és működtet.

A Helyi Esélyegyenlőségi Fórum tagjai:

- települési önkormányzat képviselői
- önkormányzati intézmények, szolgáltatók képviselői
- nem önkormányzati intézmények képviselői
- civil partnerek képviselői
- egyházi delegáltak
- oktatási, nevelési intézmények képviselői.

A Helyi Esélyegyenlőségi Fórum feladatai:

- A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulásának nyomon követése, dokumentálása;
- a kitűzött célok megvalósulásának vizsgálata, a szükséges beavatkozások meghatározása, beépítése az Intézkedési tervbe;
- a Helyi Esélyegyenlőségi Program kétévenkénti felülvizsgálata;
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása;
- a Helyi Esélyegyenlőségi Program és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, társadalmi konzultációra bocsátása.

Az Intézkedési tervben megjelenített intézkedések részletes tartalmi kidolgozása, a megvalósítandó tevékenységek tervezése az adott szakterület és intézménycsoport képviselőinek aktív részvételével, az e célból létrehozott **tematikus munkacsoportokon belül** valósul meg.

5. A program nyilvánossága

A Helyi Esélyegyenlőségi Program számára minél szélesebb nyilvánosság biztosítása szükséges. Az esélyegyenlőségi intézkedések hatékony megvalósulása, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakításának érdekében Berettyóújfalu Város Önkormányzata a Programot a közzéteszi, az egyes intézkedések várható és elért eredményeiről a lakosságot tájékoztatja, illetve évente fórumot szervez.

Felelős: Helyi Esélyegyenlőségi Fórum vezetője

Határidő: minden év október 31.

6. Kötelezettségek és felelősségi körök

Berettyóújfalu település Helyi Esélyegyenlőségi Programjának **végrehajtásáért** a települési önkormányzat részéről Muraközi István polgármester felel.

A polgármester feladata és felelőssége:

- annak biztosítása, hogy a település minden lakója, de főként az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program, illetve, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és a településen működő intézmények, szolgáltatók dolgozói ismerjék és kövessék a benne foglaltakat;
- annak biztosítása, hogy az önkormányzat, illetve az egyes intézmények vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget az intézkedések végrehajtásához;
- az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben a szükséges lépéseket megtétele, a jogsértés következményeinek elhárítása céljából a szükséges intézkedések megtétele.

Berettyóújfalu település Helyi Esélyegyenlőségi Programja megvalósításának *koordinációjáért* a települési önkormányzat részéről Bónácz János Helyi Esélyegyenlőségi Fórum vezetője felel.

Helyi Esélyegyenlőségi Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- az intézkedési tervben érintett felek tevékenységének összehangolása, koordinálása;
- az intézkedések végrehajtásának nyomon követése;
- a Helyi Esélyegyenlőségi Fórum munkájának koordinálása.

7. Elfogadás módja és dátuma

Berettyóújfalu település Helyi Esélyegyenlőségi Programját a szakmai és társadalmi megvitátását követően az önkormányzat képviselő-testülete megvitatta, és 15/2016. (I. 28.) önkormányzati határozatával elfogadta.

Muraközi István
polgármester

Dr. Ökrös Zoltán
jegyző